

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУ ІТУ ИНСТИТУТЫ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ
ҰЙЫМДАРЫ МЕН МЕКТЕПАЛДЫ СЫНЫПТАРЫНДА
2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ТӘРБИЕЛЕУ- БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН
ҰЙЫМДАСТЫРУ ТУРАЛЫ**

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ

ИНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ПИСЬМО

**ПО ОРГАНИЗАЦИИ
ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА
В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ И ПРЕДШКОЛЬНЫХ КЛАССАХ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НА 2023-2024 УЧЕБНЫЙ ГОД**

Астана - 2023

Балаларды ерте дамыту институтының Ғылыми-әдістемелік кеңесінің шешімімен ұсынылады (2023 жылғы 26 шілдедегі №7 хаттама).

Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдары мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың мектепалды сыныптарында 2023-2024 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хат – Астана қ. 2022ж.–79 бет.

Әдістемелік нұсқау хат 2023-2024 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда меншік түрлері мен нысанына, ведомстволық бағыныстылығына қарамастан мектепке дейінгі ұйымдардың басшыларына, әдіскерлері мен педагогтеріне және мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарларына, мектепалды сынып педагогтеріне әдістемелік көмек көрсетуге арналған.

Балаларды ерте дамыту институты, 2023 ж.

МАЗМҰНЫ

1. Кіріспе	4
2. Нормативті құқықтық қамтамасыз ету	7
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін әдістемелік қамтамасыз ету	9
4. Мектепке дейінгі ұйымдарды басқару	27
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын басқару	31
6. Мектепке дейінгі ұйымдардың қызметін жылдық жоспарлау	58
7. Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру	
8. Әдебиеттер тізімі	
9. Қосымшалар	
<i>Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын меңгерту бойынша жүргізілетін мониторинг критерийлері мен индикаторлары</i>	35
<i>Перспективалық жоспар үлгісі</i>	60
<i>Циклограмма үлгісі</i>	61
<i>Баланың жеке даму картасының үлгісі</i>	63

КІРІСПЕ

Мектепке дейінгі білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі қағидаттары «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңында (бұдан әрі - Заң) айқындалған.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту білім беру жүйесінің бастапқы деңгейі ретінде отбасында немесе бір жастан бастап бірінші сыныпқа қабылданғанға дейін мектепке дейінгі ұйымдарда жүзеге асырылады.

Мектепалды даярлық міндетті және отбасында, мектепке дейінгі ұйымдарда, жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында жүзеге асырылады (Заңның 30-бабы).

Бүгінгі күні елімізде балаларды мектепке дейінгі тәрбиелеумен және оқытумен қамтумен бірге мектепке дейінгі ұйымдар ұсынатын қызметтің сапасын арттыру үшін кешенді шаралар қабылдануда.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы №137 қаулысымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделі (бұдан әрі – Модель) бекітілді [1]. Аталған Модельді іске асыру асыру әр баланың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, оқу жоспарлары мен бағдарламаларының икемділігін қамтамасыз ету арқылы педагогикалық процесті жетілдіру арқылы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнын трансформациялауға бағытталған.

Моделді іске асыру шеңберінде Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (бұдан әрі – Стандарт) [2], Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 9 қыркүйектегі № 394 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары [3] және Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығымен Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Үлгілік бағдарлама) [4] мазмұны қайта қаралып бекітілді.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын жүзеге асыру үшін Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасына әдістемелік нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) [5] әзірленді. Сонымен қатар Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгерту бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдары әзірленді [6].

Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдарында және жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды даярлық сыныптарында 2023-2024 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хат Қазақстан Республикасының «Білім туралы» [8], «Педагог мәртебесі туралы» [9] Заңдары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделі [1], Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы [10] негізінде әзірленген.

Әдістемелік-нұсқау хат 2023-2024 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда әдістемелік көмек көрсету үшін меншік түріне,

нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан мектепке дейінгі ұйымдардың басшыларына, әдіскерлеріне, педагогтеріне және мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарларына, мектепалды сыныптарының педагогтеріне арналған, ол:

- мектепке дейінгі ұйымдарда және жалпы білім беретін мектептерде, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесін реттейтін негізгі нормативтік құжаттарды;

- тәрбиелеу- білім беру процесін ұйымдастырудың ерекшеліктерін;

- мектепке дейінгі тәрбие және оқыту саласы педагогтерінің негізгі міндеттерін;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнын меңгерту бойынша мониторингті қамтиды.

Әдістемелік нұсқау хатта негізгі міндеттер белгіленген:

- тәрбиеленушілердің, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері және жеке мүмкіндіктері бар тәрбиеленушілердің дене, зияткерлік және жеке тұлғалық дамуын қамтамасыз ететін оңтайлы жағдайлар жасау;

- тәрбиеленушілердің өмірін қорғау және денсаулығын нығайту, салауатты өмір салты негіздерін, қауіпсіз өмір сүру дағдыларын қалыптастыру;

- тәрбиеленушілердің қимыл-қозғалыс, бейімделу, коммуникативтік, эмоционалдық, әлеуметтік, когнитивтік дағдыларын қалыптастыру;

- Отанды, ана тілін сүйуге, ұлттық бірегейлік пен азаматтық негіздеріне және патриотизмге баулу;

- баланың мектепте оқуға физикалық, психологиялық, эмоционалдық, әлеуметтік дайындығын қалыптастыру және тең бастапқы мүмкіндіктер беру.

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда педагогтерге келесі қағидаларды назарда ұстау ұсынылады:

- ойын арқылы үйрету;

- түрлі балалар әрекетін ұйымдастыру арқылы (ойын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес) балаларды дамыту.

Әдістемелік нұсқау хат жыл бойы www.irrd.kz сайтында қолжетімді болады.

НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Мектепке дейінгі ұйымдар мен мектепалды даярлық сыныптары өз қызметінде мынадай нормативтік құқықтық актілерді басшылыққа алады [1-4], [8-9], [11-13], [14-23]:

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319>

«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293>

«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345>

«Ойыншықтардың қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000306>

«Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000343>

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000137>

«Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023469>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>

Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1200008275>

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014235>

Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329>

Білім беру қызметтерін көрсетудің үлгілік шартының нысандары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013227>

Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P0800000077>

Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V090005750>

Жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272>

Білім беру ұйымдарында қамқоршылық кеңестің жұмысын ұйымдастыру және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидалары
<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700015584>

Мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарын бейнебақылау жүйелерімен жарақтау стандарттары және оларға қойылатын талаптар

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1900018239>

Мектепке дейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидалары <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020883>

Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020708>

Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесі

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317>

Педагогикалық әдеп қағидалары

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020619>

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІН ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесінің педагогтеріне кешенді әдістемелік қолдауды Балаларды ерте дамыту институтының (бұдан әрі - Институт) www.irrd.kz порталы [24] қамтамасыз етеді.

Сайтта:

- мектепке дейінгі білім беру жүйесін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер (НҚА айдары);
- әдістемелік ұсынымдар, құралдар және т.б. (әдістемелік әзірлемелер айдары);
- Институттың жылдық жұмыс жоспары;
- республикалық конкурстарды өткізу туралы ережелер, сондай-ақ өткізілген іс-шаралардың қорытынды ақпараттары және т.б. орналастырылған [24].

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасына нұсқаулықта Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын іске асыруға әдістемелік ұсынымдар:

- заттық-дамытушы ортаны құру оны қызығушылық орталықтарына бөлу;
- тәрбиелеу білім беру процесін, күн тәртібін, ата-аналармен жұмысты ұйымдастыру;
- материалдар (ұлттық, қимылды ойындар, ертегілер, мобильді кітапхананы құруға қажетті материалдар, балалардың түрлі әрекеттерін ұйымдастыру бойынша бейнероликтер сілтемелері, бейнероликтер және аудиоматериалдар сілтемелері және басқалар) берілген.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2022/12/rukovodstvo_ru_131222.pdf

Білім беру ортасының белгілі бір сапасын, оның қауіпсіздігін қамтамасыз етпейінше бала тұлғасының толыққанды дамуы мен денсаулығын сақтау мүмкін емес. Қауіпсіздік – тұлғаның қалыпты дамуы, қоғам, әлеуметтік орта үшін қажетті жағдай.

Оқу сапасын арттыруға ықпал ететін жайлы жағдай, қол жетімді білім беру ортасын құру үшін Мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіз жағдайлар жасауға қойылатын талаптарды талдау негізінде қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық ұсынылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_1.pdf

Қазіргі әлемде ешкім техногендік апаттардан да, табиғи апаттардан да сақтандырылмаған. Бүгінде өмірдің өзі ересектерді ғана емес, мектеп жасына дейінгі балаларды да өмір қауіпсіздігі негіздеріне оқыту қажеттілігін дәлелдеді.

Төтенше жағдайлар мен табиғи апаттар кезінде мектеп жасына дейінгі балаларға қауіпсіз мінез-құлық негіздерін үйрету бойынша мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне арналған әдістемелік ұсынымдарды басшылыққа алу үшін ұсынылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/mr_28102022.pdf

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізу үшін әдістемелік ұсынымдар әзірленді. Мониторинг педагогтің балалардың түрлі жас кезеңдерінде Үлгілік бағдарламада айқындалған күтілетін нәтижелерге жету деңгейлерін және баламен жеке жұмыс жүргізуде педагогтің алдағы іс-әрекетін айқындауға мүмкіндік береді.

Әдістемелік ұсынымдардың мақсаты Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнында айқындалған күтілетін нәтижелерге балалар мен педагогтің жету деңгейін бақылау бойынша мониторинг жүргізудің бірыңғай тәсілін қамтамасыз ету болып табылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/1801_rus_monitoring.pdf

Мектепке дейінгі ұйымдағы ойын әрекеті тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру мен мазмұнның ажырамас бөлігі болып табылады. Ойын әрекеті балалар үшін маңызды, ойын арқылы бір жағынан тәрбиеленушілердің танымы кеңейеді, қоғамдағы мінез-құлық нормаларын түсінеді. Екінші жағынан, тәрбиеші ойынды белсенділік түрлері мен өзара әрекет нұсқалары арқылы тәрбиелеу-білім беру процесінің негізгі әрекет түрі ретінде пайдаланады.

Түрлі жас топтарында ойындарды ұйымдастыру әдістері бойынша әдістемелік ұсынымдарды түрлі жас топтарында ойындарды ұйымдастыру және басшылық ету әдістерінде, балалардың ойын әрекетін дамыту бойынша тәрбиешінің міндеттерінде, дамытушы заттық-кеңістіктік ортаны ұйымдастыруға қойылатын талаптарда және ойын әрекетін

ұйымдастырудағы қауіпсіздік талаптарында қолдануға болады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/mr_29092022.pdf

Мерекелер мен ойын-сауық мектеп жасына дейінгі балалардың жеке басын қалыптастырудың маңызды факторы болып табылады. Сонымен қатар, балалардың шығармашылыққа деген қызығушылығын оятады, ұжымда әрекет ету қабілетін дамытады, қоғамда мінез-құлық тәжірибесін жинақтауға, бастамашылық пен дербестік танытуға ықпал етеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларға арналған мерекелер мен сауық кештерді өткізу бойынша әдістемелік ұсынымдар балалардың шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруға, тапқырлық пен шешендік өнерді ұштастыруға, сондай-ақ суырып салмалық қабілеттерін дамытуға, өзін-өзі бағалауын арттыруға көмектеседі.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_3110522_rus.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/01_06.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/01_06.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/07_05.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/09_05.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/09_05.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/01_05.pdf

Мектепке дейінгі ұйымның тәрбиелеу -білім беру процесіне ата-аналарды тарту тәрбиелеу процесін жүзеге асыруда қажетті іс-әрекет болып табылады. Қазіргі кезеңде тәрбиеленушілердің отбасыларымен өзара әрекет етуге, ынтымақтастыққа, оларды мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесіне тартуға ерекше назар аударылады.

«Мектепке дейінгі білім беру ұйымының тәрбиелеу-білім беру процесіне ата-аналарды тарту» әдістемелік ұсынымдары педагогтерге көмек ретінде ұсынылады.

<http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/04/200423.pdf>

Қазіргі кезеңде адаммен табиғаттың дәстүрлі өзара әрекеті жаһандық экологиялық проблемаға айналды. Егерде адамдар таяу арада табиғатты қорғауды үйренбесе, онда олар болашағына зиян келтіреді, оның алдын алу үшін экологиялық мәдениет пен жауапкершілікке тәрбиелеуіміз қажет. Экологиялық тәрбие мектепке дейінгі жастан басталуы тиіс, себебі балалық шақтың осы кезеңінде бала табиғат туралы эмоционалды әсерде болады, өмірдің әртүрлі нысандары туралы түсінік, яғни экологиялық ойлаудың, сананың негіздері қалыптасады, экологиялық мәдениеттің бастапқы элементтері қаланады.

«Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру» әдістемелік нұсқаулықта мектепке дейінгі ұйым жағдайында балаларға экологиялық тәрбие беру бойынша мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтеріне үшін ұсынымдар қарастырылған.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/07/mr_3107.pdf

Сонымен қатар Орталықтың сайтында «Дана бала» республикалық ғылыми-ақпараттық журналы («Әдістемелік материалдар» айдары) орналастырылған, онда мектепке дейінгі ұйымдардың, оның ішінде мектепалды даярлық сыныптарының педагогтері тегін өз мақалаларын жариялай алады. Осы айдарда мақаланы рәсімдеуге қойылатын талаптар мен ережелермен танысуға болады. Сонымен қатар өткізілген вебинарлардың, практикалық семинарлардың материалдары, бейнежазбалары педагогтер үшін сайттың «Жаңалықтар» айдарында орналастырылған.

Бұл портал қолжетімді, материал тегін жүктеледі.

Сонымен қатар, сайтта Jivosait айдары жұмыс істейді, онда Институт мамандары педагогикалық және ата-аналар қауымдастығының сұрақтарына жауап береді.

Мектепке дейінгі білім беру бойынша өзекті ақпараттар орналастыру үшін әлеуметтік желілерде (Facebook, Instagram, Telegram, WhatsApp) білім басқармалары мамандарының, мектепке дейінгі ұйымдардың әдіскерлері мен педагогтерінің чаты құрылған.

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДЫ БАСҚАРУ

Басқарудың негізгі қағидалары

1. Мектепке дейінгі ұйымның ішкі және сыртқы ортасын стратегиялық талдау.
2. Кадр саясаты тұжырымдамасын әзірлеу.
3. Кадрлық менеджменттің негізгі қағидаларын айқындау.
4. Педагогтермен, қызметкерлермен мақсатты жұмыс стратегиясын қалыптастыру.
5. Ұйымдастыру жұмысының тиімді тетігін қалыптастыру.
6. Кадрлармен жұмыс істеудің инновациялық нысандары мен әдістерін әзірлеу.
7. Ұзақ мерзімді перспективада кадрлық қамтамасыз ету стратегиясын құру.
8. Үлгілік тәжірибесін енгізу.

Мектепке дейінгі ұйым менеджментінің негізі осы процесті басқару болып табылады.

Білім беру процесін ұйымдастыру, жылдық жоспарды әзірлеу білім беру бағдарламасының тұжырымдамасына негізделеді; екінші жағынан, білім беру бағдарламасы мектепке дейінгі ұйымның миссиясын, тұжырымдамасын және даму бағдарламасын жүзеге асырудың әдістемелік құжаты болып табылады.

Мектепке дейінгі ұйымның қызметін жоспарлаудың алдында тәрбиелеу-білім беру жұмысының жайын жан-жақты және терең талдау, әлсіз және күшті жақтарын айқындау, алдағы кезеңге арналған өзекті міндеттерді анықтау қажет.

Жұмысты басшымен нақты жоспарлау, ұжымға негізгі міндеттерді үнемі назарда ұстауға мүмкіндік береді.

Жоспар негізгі құжат болып табылады, оның негізінде мектепке дейінгі ұйымның барлық қызметі ұйымдастырылады. Жоспарлауға жүйелі көзқарас мектепке дейінгі ұйымдағы балалардың қауіпсіздігі мен тәрбиесіне жауапты барлық тұлғалардың жоспарларының нақты ойластырылған құрылымы мен мазмұнымен қамтамасыз етіледі.

Мектепке дейінгі ұйымдағы балалардың қауіпсіздігі мен тәрбиесіне жауапты барлық тұлғалардың жоспарларының нақты ойластырылған құрылымы мен мазмұны жоспарлауға жүйелі тәсілді қамтамасыз етіледі. Іске асыру барысында жоспарлар объективті жағдайларға байланысты нақтылануы және түзетілуі мүмкін.

Мектепке дейінгі ұйымның басшысы:

- мектепке дейінгі ұйым қызметін нормативтік құқықтық актілерге сәйкес басқарады;
- педагогикалық кеңестің жұмысын басқарады;
- педагогикалық кеңеспен белгіленген тәртіппен оқу жұмыс жоспарларын, қосымша бағдарламаларды әзірлеуді және бекітуді

ұйымдастырады, ішкі тәртіп ережелерінің сақталуын бақылайды;

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын іске асыруды қамтамасыз етеді;

- тәрбиеленушілер мен қызметкерлердің өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігіне жағдай жасайды;

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін тәрбиелеу мен оқытуды ұйымдастыруға жағдай жасайды;

- ұйымды басқару құрылымын анықтайды, қаржылық, экономикалық, ғылыми, әдістемелік және басқа мәселелерді шешеді;

- тәрбиеленушілер контингентін қалыптастырады, олардың әлеуметтік қорғалуын қамтамасыз етеді;

- әдістемелік бірлестіктердің қызметіне ықпал етеді;

- балалардың тамақтануы мен медициналық қызмет көрсетуді ұйымдастыру үшін жағдай жасайды;

- педагог кадрлар мен көмекші персоналды іріктеуді және орналастыруды жүзеге асырады, қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарын әзірлейді;

- педагогтер мен басқа да қызметкерлердің біліктілігін арттыру үшін жағдай жасайды;

- ұйымның қызметі туралы есептілікті дайындауды және ұсынуды қамтамасыз етеді;

Бұл ретте басшылар келесі НҚА-ді басшылыққа алады:

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029323>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200030643>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>

Қамқоршылық кеңес мектепке дейінгі білім беру ұйымының дамуына ықпал ететін және оның қызметіне қоғамдық бақылауды қамтамасыз ететін **алқалы басқару органы ретінде** өз қызметін:

- 1) дербес;

- 2) оның мүшелерінің қызметі өтеусіз негізде;

- 3) еріктілік;

- 4) айқындық;

- 5) ашықтық пен жариялылық қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700015584>

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін жағдайларды қамтамасыз ету:

- 1) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға жағымды қарым-қатынас қалыптастыру;

- 2) инклюзивті білім беру процесін оқу-әдістемелік сүйемелдеуді жетілдіру;

- 3) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды білім беру ортасына қосу процесін, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің практикаға-бағдарланған технологияларын пайдалану тетіктерін, нысандарын, тәсілдерін әзірлеу және енгізу;

4) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды ерте анықтау жүйесін жетілдіру және психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру;

5) инклюзивті білім беруді ақпараттық-консультациялық қолдауды жүзеге асыру; қызметі инклюзивті білім беру мәселелерін шешумен байланысты ұйымдардың әлеуметтік әріптестігін дамыту;

6) инклюзивті практиканы жүзеге асыратын мектепке дейінгі ұйымдардың қажеттіліктерін болжау жүйесін дамыту;

7) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалары бар топтарды қажетті білікті мамандармен қамтамасыз ету (логопед, олигофренопедагог, тифлопедагог, сурдопедагог және т.б.) арқылы қамтамасыз етіледі.

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000137>

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026513>

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДЫҢ САПАСЫН БАСҚАРУ

Құзыреттілік орталықтары

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үздік тәжірибелерін тарату және тәрбиешілердің кәсіби әлеуетін арттыру үшін 79 мектепке дейінгі ұйым базасында тұрақты негізде «құзыреттілік орталықтары» құрылды.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/npa/2023/07/prikaz_r_04.PDF

Басқа серіктес ұйымдардың ресурстары мен мүмкіндіктерін пайдалана отырып, мектепке дейінгі ұйымдарды әдістемелік сүйемелдеу сапалы жаңа деңгейге көтеріледі.

Міндеттер:

- Тікелей әкімшіліктен мотивация жүйесін қалыптастыруға, педагогтердің шығармашылық бастамасын дамытуға көшуді қамтамасыз ету
- Баланың дамуына әсер ететін қоршаған ортаның нақты көрсеткіштері негізінде білім беру қызметтерін көрсету сапасын басқару тетігін әзірлеу
- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогтерінің кәсіби деңгейін арттыру
- Сапалы білім беру қызметтерін ұсынуда мектепке дейінгі ұйымдардың әлеуетін арттыру
- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласында көшбасшы басқарушылар корпусын құру
- Білім беру сапасының көрсеткіштері төмен мектепке дейінгі ұйымдардағы жағдайды жақсарту

Заманауи әлемдік үрдістер педагогтердің әр баланың толыққанды дамуы үшін жағдай жасауға баса назар аударатынын көрсетеді, яғни баланы дамыту, тәрбиелеу мен оқыту процестеріне жеке тәсілді қалыптастыруға бағытталған бағдарламаларға басымдық беру қажет.

Мектепке дейінгі ұйымдарға даму бағытын дербес анықтау мүмкіндігі

берілетін болады, оның негізінде балама дамыту бағдарламалары әзірленеді және педагогикалық кеңесте бекітіледі.

Жаңа стандартқа сәйкес мектепке дейінгі ұйымдар вариативтік жеке бейімделген бағдарламаларды, оқытудың әртүрлі әдістемелері мен технологияларын, білім беру процесін ұйымдастырудың нысандарын, әдістерін, тәсілдерін пайдаланады; баланың даралығы мен субъективтілігін, өмірлік қажетті физикалық, әлеуметтік, эмоционалдық, коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамытуды қолдауға бағдарланған кедергісіз дамытушы ортаны, трансформацияланатын ойындар мен тақырыптық аймақтарды құрады.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасының критерийі

Білім беру сапасының мәселелеріне қатысты көптеген тәсілдер аясында келесі критерийлер негізгі параметрлер болып анықталды:

- қолданыстағы нормативтік актілерге сәйкес нормалар мен талаптарды сақтау;
- оқу бағдарламасының міндеттерін сапалы іске асыру;
- педагогтердің құзыреттілігінің жоғары деңгейі;
- ортаның қол жетімділігі және дамытушы заттық-кеңістіктік орта жағдайларына сәйкестігі;
- мектепке дейінгі ұйымның материалдық-техникалық жарақтандырылуы;
- балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- ата-аналардың тәрбие мен оқыту процесіне қатысуы.

https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=37431780

Сондай-ақ осы құжатта (*«Білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық», №292 бұйрық*) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын қамтамасыз ету үшін мектепке дейінгі білім беру ұйымының отбасы мен балаға сапалы қызмет көрсетуін қанағаттандыруға бағытталған сапаны қамтамасыз ету жүйесінің стандарттары анықталған:

Стандарт 1. Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат

Стандарт 2. Балалардың қауіпсіздігі мен денсаулығы

Стандарт 3. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын әзірлеу және бекіту

Стандарт 4. Баланың дамуындағы прогресті және тәрбиелеу мен оқытуды бағалау

Стандарт 5. Педагогикалық құрам және персонал

Стандарт 6. Өзара қарым-қатынас: педагог, тәрбиеші, ата-ана және бала

Стандарт 7. Дамытушы орта

Стандарт 8. Қоғамды ақпараттандыру

Стандарт 9. Сапаны мерзімді сыртқы бақылауды қамтамасыз ету

Сапаны қамтамасыз ету саласындағы саясат сапалы білім беру ортасын құру және дамыту және білім беру қызметін тиімді ұйымдастыру негізінде мектепке дейінгі ұйым қызметінің сапасын қамтамасыз етуді үздіксіз жетілдіруге бағытталған.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту міндеттерін іске асыру кезінде ықтимал тәуекелдер мен қатерлерді болдырмау мақсатында мектепке дейінгі

ұйым ішкі және сыртқы бақылау өлшемдерін қамтитын білім беру қызметтерін көрсету сапасын қамтамасыз ету үшін қызметті өзін-өзі бағалауды жүргізеді. Сыртқы бақылауға дейін әрбір мектепке дейінгі ұйым өзін-өзі бағалауды жүзеге асырады.

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200031053>

Өзін-өзі бағалау арқылы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың сапасын қамтамасыз ету тетігі мектепке дейінгі ұйымдарға нақты проблемаларды, процесті ұйымдастырудағы қиындықтардың себептерін дербес анықтауға және келесі қадамдық әрекеттер арқылы кемшіліктерді жоюдың шараларын жоспарлауға мүмкіндік береді:

1. Өзін-өзі бағалау
2. Талдау
3. Шешім
4. Жоспар
5. Әрекет
6. Мониторинг
7. Даму

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту сапасын ішкі қамтамасыз етудің мақсаттары:

- баланың мектепке дейінгі ұйымда қауіпсіз болуы үшін жағдай жасау;
- балалардың толыққанды дамуы.

Мектепке дейінгі ұйым жылына 3 рет мониторинг (бастапқы, аралық, қорытынды) арқылы мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламасын іске асыру сапасына ішкі бағалау жүргізеді.

<http://irrd.kz/page/read/Monitoring.html>

Мониторинг келесі кезеңдерді қамтиды: мектеп жасына дейінгі балалардың дамуын бақылау; жас ерекшеліктеріне сәйкес балалардың дағдылары мен біліктерінің қалыптасуын бағалау; педагогтің жұмыс жоспарына түзету шараларын енгізу.

Баланың мектепке дейінгі ұйымда қауіпсіз болуы үшін жағдайлар нормативтік талаптарға, санитарлық ережелер мен өртке қарсы нормаларға, толыққанды дамуға, дамушы ортаның қолжетімділігін қамтамасыз етуге, білікті кадрлармен қамтамасыз етуге, бейнебақылау жүйесінің болуына сәйкес жүзеге асырылады, бұл сапаны бағалау критерийлерінде ескеріледі.

Сонымен қатар, балалардың толыққанды дамуы қол жетімді дамытушы заттық-кеңістіктік ортаны құрумен және педагогтердің тәрбиеленушілермен сапалы өзара әрекет етуін ұйымдастырумен қамтамасыз етіледі.

Ата-аналардың білім беру қызметтерін көрсету сапасына қанағаттануын анықтау сауалнама жүргізу арқылы, ата-аналардың білім беру қызметтерінің сапасына қанағаттану индикаторының динамикасы бойынша жүзеге асырылады.

Баланың мектепке дайындығы физикалық, психикалық, әлеуметтік және эмоционалды-зияткерлік даму деңгейлерімен анықталады [4], бұл оған мектептің білім беру бағдарламасын денсаулыққа зиян келтірместен табысты игеруге көмектеседі. Ата-аналар бұл процестің белсенді қатысушылары бола отырып, қолайлы білім беру ортасын құра алады және оқудың алғашқы маңызды

кезеңінде балаға барынша қолдау көрсете алады.

Келесі ресурстарды басшылыққа алу ұсынылады:

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/06/02_30.pdf

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_2.pdf

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІН ЖЫЛДЫҚ ЖОСПАРЛАУ

Оқу жылына арналған жылдық жұмыс жоспары мектепке дейінгі ұйымның маңызды актісі болып табылады. Ол «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарына сәйкес келуі тиіс.

Қойылған міндеттерге сәйкес жылдық жоспар келесі құрылымдық компоненттерді қамтиды.

I. Өткен жылғы жұмысты талдау

Жоспарлаудың тиімділігі көбінесе өткен жылдағы жоспардың орындалуын сапалы талдауға байланысты, оның негізінде алдағы жылға арналған міндеттер анықталады.

Жоспар бөлімдері бойынша құрылымның нақты болуы мектепке дейінгі ұйымдардың қызметін талдауға қойылатын негізгі талаптар болып табылады:

- *денсаулық пен салауатты өмір салтын қамтамасыз ету*, осы бөлімде: тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайы; жыл бойы балалардың ауруы, жұмыс істеген күндері бойынша салыстырмалы сандар, арнайы емдеу-профилактикалық жұмысты ұйымдастыру үшін денсаулық топтары бойынша жиынтық деректер; сауықтыру жұмысын ұйымдастыру, шынықтыру, рационалды тамақтануды ұйымдастыру, жаңадан келген балалардың бейімделу нәтижелерін қысқаша ұсыну қажет. Әрі қарай жалпы тұжырымдар беріледі;

- *мектепалды топ балаларының мектепте оқуға дайындық деңгейі талданады* (Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру бойынша мектепалды топ балаларының қорытынды мониторингі). Әрі қарай, осы бөлім бойынша жалпы қорытындылар;

- *педагогтердің кәсіби шеберлігін арттыру нәтижелері*, оларды аттестаттау және біліктілігін арттыру; келесі жылға педагогтердің әдістемелік көмекке өтінімдері (сауалнамаларды талдау, бақылау нәтижелері бойынша); МДҰ-дағы әдістемелік жұмыс жүйелері талданады. Тәрбиелеу-білім беру процесінің ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етілуі, инновациялық әрекет, эксперимент әрекеті бойынша нәтижелер талданады;

- *тәрбиеленушілердің ата-аналарымен өзара байланыс* (ата-аналардың сауалнамасының нәтижелері бойынша); мектепке дейінгі ұйым мен жалпы білім беретін мектептің бірлескен жұмыс жоспарларының орындалуы; басқа ұйымдармен жұмыс нәтижелері талданады. Жалпы тұжырымдар;

- *әкімшілік-шаруашылық жұмыстың қорытындылары талданады және балалардың мектепке дейінгі ұйымда болуының материалдық-техникалық және медициналық-әлеуметтік жағдайлары бағаланады.*

II. Жылдық міндеттерді жоспарлау

Мектепке дейінгі ұйым қызметінің негізгі міндеттері ағымдағы оқу жылында Үлгілік оқу бағдарламасы мен Жылдық жоспарды іске асыруды талдау барысында анықталған мәселелерден қисынды түрде туындауы тиіс.

Жылдық жұмыс жоспарында қызмет бағыттары бойынша негізгі міндеттер айқындалады. Міндеттер әрбір мектепке дейінгі ұйым үшін басты болып табылады және өткен жылғы жұмысты талдау негізінде анықталады, оның барысында жұмыстағы проблемалық сәттер айқындалады.

Бұл мәселелер келесі оқу жылына жылдық міндеттерді таңдауды талап етеді.

Жылдық міндеттерді шешуге бағытталған іс шаралар:

1. Педагогтердің біліктілігі мен кәсіби шеберлігін арттыру

Бұл бөлімде кадрлармен жұмыс жүйесі жоспарланады:

- біліктілікті арттыру курстарынан өту (сараланған тәсілді ескере отырып, педагогтердің әртүрлі санаттары үшін);

- аттестаттауға дайындық және аттестаттау;

- кәсіби шеберлікті арттыру мақсатында педагогтердің әдістемелік бірлестіктерге, конференцияларға, дөңгелек үстелдерге, вебинарларға, шеберлік сыныптарына және т. б. баруы;

- педагогтердің өз білімін жетілдіруі.

2. Педагогикалық- ұйымдастырушылық-жұмыс

Әр түрлі жұмыс нысандары мен әдістерін қолдана отырып, педагогтерге әдістемелік көмек көрсету:

- шығармашылық топтардың жұмысы;

- педагогикалық кеңестерді дайындау және өткізу;

- озық педагогикалық тәжірибені зерделеу, жалпылау, енгізу, тарату;

- заттық-кеңістіктік дамытушы ортаны ұйымдастыру;

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға жағдай жасау;

- жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық және халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар (ғылыми жарыстар) конкурстарының, орындаушылар конкурстарының, кәсіби шеберлік конкурстарының және спорттық жарыстардың тізбесіне сәйкес конкурстарға қатысу;

- кеңес беру;

- семинарлар, семинар-практикумдар;

- ашық есік күніне қатысу;

- шеберлік сыныптары;

- инновациялық технологияларды сынақтан өткізу және енгізу;

- эксперименттік әрекетке қатысу

- әдістемелік кабинетті жабдықтау және материалдармен толықтыру.

Тәрбие жұмысы. Тәрбиеленушілердің қатысуымен әлеуметтік-адамгершілік, тұлғалық, эстетикалық, экологиялық және дене тәрбиесі бойынша

іс-шаралар (конкурстар, көрмелер, экскурсиялар, дене шынықтыру-сауықтыру іс-шаралары және т.б. өткізу).

Тәрбилеу-білім беру процесін психологиялық-педагогикалық және медициналық қолдау: педагог-психологтың, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды ұйымдастыруда арнайы педагогтың, медицина қызметкерлерінің жұмыс түрлері.

3.Тәрбиеленушілердің отбасыларымен өзара қарым-қатынас. Бұл бөлімде тәрбиеленушілердің ата-аналарының (заңды өкілдерінің) психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру бойынша жұмыс жоспарланады (ата-аналар жиналыстары, семинарлар, тренингтер, практикумдар, дөңгелек үстелдер, консультациялар және т. б.):

- балалардың, ата-аналар мен педагогтердің бірлескен шығармашылығы (конкурстар, акциялар, мерекелер және ойын-сауық);

- ата-аналарды ақпараттық стендтерде, балабақшаның ресми сайтында түрлі мәселелер бойынша хабардар ету.

4. Орта білім беру ұйымдарымен өзара іс-әрекет. Келісім шарттар жасалған мектептермен және ұйымдармен жұмыста сабақтастық мәселелері бойынша іс-шаралар жоспарланады.

5. Мектепке дейінгі ұйымдарда жазғы сауықтыру кезеңін ұйымдастыру бойынша жұмыс Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында жазғы сауықтыру жұмыстарын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдарға сәйкес жүзеге асырылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2021/01_062021_ru.pdf

6. Бақылау: бақылау түрлері мен мазмұны. Бұл бөлім мектепке дейінгі ұйымды басқарудағы бақылау-диагностикалық қызметімен байланысты және ішкі бақылау жүйесі ретінде ұсынылады. Мұнда бақылаудың түрлері мен нысандары жоспарланады (шұғыл, тақырыптық, кешенді, фронтальды).

7. Әкімшілік-шаруашылық жұмыс. Мектепке дейінгі ұйымның материалдық-техникалық және қаржылық базасын нығайту бойынша барлық жұмыстар жоспарланады: - жөндеу жұмыстары, дамытушы заттық-кеңістіктік ортаны жарақтандыру және толықтыру және т. б.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың білім беру бағдарламасын, мектепке дейінгі білім беру деңгейінде арнайы білім беру бағдарламаларын іске асыратын жалпы орта және арнайы білім беру ұйымдарында өз қызметінің барлық бағыттары бойынша оқу жылына жұмысты жоспарлау жалпы орта білім беру деңгейінде де, мектепке дейінгі білім беру деңгейінде де жүзеге асырылады.

Қызмет бағыттары нақты мектепке дейінгі ұйымның ерекшелігін ескере отырып айқындалады және оқу жылына арналған жоспардың әрбір бөлімінде көрсетіледі. Мысалы, ерекше білім беру қажеттіліктері бар тәрбиеленушілердің білім алуы үшін арнайы жағдайлар жасау және оларға түзету-педагогикалық көмек көрсету; мектепке дейінгі білім беру мен бастауыш мектептің сабақтастығын қамтамасыз ету; жазғы сауықтыру кезеңінде тәрбиеленушілермен жұмысты ұйымдастыру және т. б.

Жоспардың ұсынылған құрылымына, мектепке дейінгі тәрбие мен

оқытуды ұйымдастыру қызметінің ерекшелігіне қажеттілігіне қарай толықтырулар енгізілуі мүмкін.

Мектепке дейінгі ұйымның жылдық жұмыс жоспарын педагогикалық кеңестің отырысында қаралғаннан кейін басшы бекітеді.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Мектепке дейінгі ұйымдар мен мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім

беру процесін :

1) Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, мамандандырылған, арнаулы білім, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, балаларға және ересектерге қосымша білім беру ұйымдарының үлгілік қағидаларының 1-қосымшасына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №29329 болып тіркелген) (бұдан әрі –Үлгілік қағидалар) [15];

2) Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген (бұдан әрі Стандарт) [2];

3) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарларына (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылы 17 қаңтарда № 8275 тіркелді) (бұдан әрі – Үлгілік оқу жоспарлары) [3];

4) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14235 болып тіркелген) (бұдан әрі –Үлгілік оқу бағдарламасы) [4];

5) Үлгілік оқу бағдарламасы негізінде әзірленген білім беру бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында және мектептердің мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін дамытушы заттық-кеңістіктік ортаны ұйымдастыру ұсынылады .

Дамытушы заттық-кеңістіктік ортаны - балалардың заттар мен ойыншықтарға еркін қолжетімділікті және күні бойы немен айналысатынын өз бетінше таңдауын, өз идеяларын іске асыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін, олардың бастамасын қолдау үшін жоспарланған әртүрлі материалдары бар орта.

Дамытушы заттық-кеңістіктік ортаға қойылатын жалпы талаптар:

- қауіпсіз (заттардың қауіпсіздігі мен жиһаздардың орнықты орналасуы);

- мазмұнды (заттар мен ойыншықтар, кітаптар, материалдар, құралдардың балалардың жасына және Үлгілік бағдарлама мазмұнына сәйкес болуы);

- бай болуы (барлық тәрбиеленушілердің ойын, шығармашылық, зерттеу, танымдық әрекеттері мен қимыл белсенділігін соның ішінде ірі және ұсақ моториканы дамытуға, қимылды ойындарды ұйымдастыруға, балаларға қолжетімді материалдармен соның ішінде құммен, сумен эксперимент жасауға жабдықтардың (топта, дәлізде, ойын алаңында да) болуы);

- қолжетімді (барлық балалар соның ішінде ерекше білімді қажет ететін балалар үшін білім беру әрекеті жүзеге асырылатын барлық топ бөлмесі, кабинеттер, дәліздердегі ойындар, ойыншықтар, материалдар, құралдардың қол жетімділігі);

- вариативті (ойын әрекеті, шығармашылық әрекетке, оңаша болуға және басқаларға аймақтардың болуы, сондай-ақ түрлі материалдардың, ойындар, ойыншықтардың және жабдықтардың болуы);

- көп атқарымды (балалар жиһаздарын, жұмсақ модулдерді, театрландырылған қойылымдарға арналған шымылдық және басқаларды түрліше қолдану мүмкіндігі, топта балалардың түрлі әрекеттерінде қолдануға болатын табиғи материалдардың, ойындарда қолданатын алмастырушы заттардың болуы);

- өзгермелі (балалардың қызығушылықтары мен мүмкіндіктеріне және тәрбиелеу-білім беру процесінің мазмұнына сәйкес ортаны өзгерту мүмкіндігі).

Дамытушы заттық-кеңістіктік орта;

- Үлгілік оқу бағдарламасын іске асыруды қамтамасыз етуі;

- балалардың жастарына сәйкес болуы;

- тәрбиеленушілер, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін қол жетімді болуы;

- эмоционалды қолайлық пен баланың жеке басын дамытуға жағдай жасауды (демалыс немесе балалардың оңаша ойнауына арналған орынды және т. б. жабдықтау) қамтамасыз етуі;

- түрлі материалдарға бай, сондай-ақ ересек пен баланың бірге әрекет етуіне және баланың өздігінен әрекет етуіне ыңғайлы болуы тиіс. [24]

Заттық-кеңістіктік дамыту ортасын жақсарту үшін Үлгілік бағдарламаның нұсқаулығын пайдалану ұсынылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2022/12/rukovodstvo_ru_131222.pdf

Тәрбиелеу-білім беру процесі

Тәрбиелеу-білім беру процесі:

- перспективалық жоспарға;

- циклограммаға

- Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгерту бойынша жүргізілетін мониторингке сәйкес жүзеге асады.

Мектепке дейінгі ұйымдар мен мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сыныпта тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін

«Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығының 1- қосымшасына «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттар тізбесіне» (2,3,6 қосымша) сәйкес [25] педагог ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспарын әзірлейді, апта сайын циклограмма құрады.

Перспективалық жоспарды (2 қосымша) Үлгілік оқу жоспары [3] мен Үлгілік оқу бағдарламасына [4] сәйкес тәрбиеші жас тобында жұмыс істейтін педагогтермен (қазақ тілінің мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) бірлесіп, жасайды. Перспективалық жоспарда балалардың жасына сәйкес Үлгілік бағдарламада берілген міндеттер әрбір айға бөлініп алынады. Педагог міндеттерді балалардың игеруіне сәйкес бірнеше рет қайталап алуға, өзгертуге немесе түрлендіруге болады.

Циклограмма (4 қосымша) әр аптаға құрылады, ол балаларды қабылдаудан бастап, түрлі балалар әрекеттерін, серуенді өткізуді, күндізгі ұйқыны ұйымдастыруды, яғни балалардың үйге қайтуына дейін күн тәртібінің орындалуын қамтамасыз етеді.

Циклограмманың құрылымы мектепке дейінгі ұйымның күн тәртібіне сәйкес құрылады.

Циклограмманы жоспарлауға қойылатын талаптар:

- аптаның әрбір күніне Перспективалық жоспардағы ұйымдастырылған іс-әрекеттердің міндеттеріне сәйкес балалармен өткізілетін әрекет түрлерін анықтау;

- әрбір әрекет түрлерін өткізуде бағдарлама мазмұнын жүйелілік пен сабақтастық қағидасын сақтай отырып беру;

- балаларды тәрбиелеу мен оқытуда инновациялық технологияларды, әдістер мен тәсілдерді қолдану;

- балалар әрекетін ұйымдастыру үшін жайлы дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру.

Ұйымдастырылған іс-әрекет – Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын, соның ішінде мектепке дейінгі ұйымның жұмыс бағытын ескере отырып, балаларды қазақ халқының ұлттық құндылықтарына, отбасылық құндылықтарға, патриоттық сезімге, Отанға деген сүйіспеншілікке, мәдени-әлеуметтік нормаларға баулу, қауіпсіз мінез-құлық қағидаларын қалыптастыру бойынша міндеттерді іске асыру үшін күні бойы педагогтің ойын түріндегі түрлі балалар әрекеті (ойын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес) арқылы ұйымдастыратын кіріктірілген сабағы.

Мектепке дейінгі ұйымның топтарында ұйымдастырылған іс-әрекеттерді

барлық топпен бірге немесе шағын топтармен қызығушылық орталықтарында ұйымдастыруға болады. *Ұйымдастырылған іс-әрекеттерде* педагог түсіндіруге уақытты көп бөлмей оның орнына көрсетуге, балалардың әрекеттерді орындауына, ойнауына, өз пікірін білдіруіне, зерттеуіне, құрастыруына, сурет салуына, шешім шығаруына және басқаларға мән беруі қажет.

Педагог әрекетінің алгоритмі:

- балаларға айтып беру;
- балаларға көрсету;
- балалармен бірге орындау.

Ортаңғы топтан бастап мемлекеттік тілді меңгерту мақсатында күнібойы режимдік сәттерде Үлгілік оқу бағдарламасында айқындалған сөздік минимумды үйрету, түрлі балалар әрекетінде тәрбиеленушілердің ауызекі байланыстырып сөйлеуін дамыту, сондай-ақ қазақ халқының мәдениетімен, салттары мен дәстүрлерімен таныстыру, белсенді сөздікті байыту, сөздік нормаларды, мәдениетті қарым-қатынасты игерту ұсынылады.

Мектепке дейінгі ұйымдарда қазақ тілі (штаттық кестеге сәйкес қазақ тілі маманы болған жағдайда), дене шынықтыру және музыка ұйымдастырылған іс-әрекеттері кесте бойынша өткізіледі. «Сөйлеуді дамыту», «Көркем әдебиет», «Қоршаған ортамен таныстыру», «Математика негіздері», «Сенсорика», «Сурет салу», «Мүсіндеу», «Жапсыру», «Құрастыру» ұйымдастырылған іс-әрекеттері әр баланың қызығушылықтары, ерекшеліктері мен қажеттіліктері ескеріле отырып, күні бойы кіріктірілген түрде немесе жеке балалардың түрлі әрекеттері арқылы ойын түрінде ұйымдастырылады[24].

Мектепке дейінгі ұйымдарда ұйымдастырылған іс-әрекет тек топ бөлмесінде ғана емес сондай-ақ жатын, қабылдау бөлмелерінде, арнайы кабинеттер болған жағдайда кабинеттерде, дәліздерде, ойын алаңдарында, серуен кезінде және т.б. балаларға ыңғайлы жағдайларда өткізу ұсынылады [24].

Мектепалды топта, мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сыныпта ұйымдастырылған іс-әрекеттің саны аптасына - 20 сағатты, мектепалды жастағы балалардың құзыреттіліктерін қалыптастыру бойынша бір ұйымдастырылған іс-әрекеттің ұзақтығы 20-25 минутты құрайды. Мектепке дейінгі ұйымдардағы мектепалды топтарда балалардың қызығушылықтары ескеріліп, ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу күні бойы кіріктірілген түрде немесе жеке жоспарланады [24].

Мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сыныптарда балалардың қызығушылықтары ескеріліп, ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу күннің бірінші немесе екінші жартысында білім беру ұйымының оқу-тәрбиелеу процесінің кестесіне сәйкес кіріктірілген түрде немесе жеке жоспарланады.

Циклограмма тәрбиеленушілердің мектепалды даярлық сыныбында болу уақытына жасалады (4-қосымша). Мектепалды сыныптарда таңертеңгі қабылдау, таңертеңгі жаттығу, балалар әрекетінің түрлері (ойын, шығармашылық, танымдық, эксперимент жасау, дербес және т. б.), серуендеу, жеке жұмыс, сондай-ақ Үлгілік оқу жоспарына сәйкес кесте бойынша

ұйымдастырылған іс-әрекет өткізіледі [24].

Балаларды дамытуда баланың ынтасын, пікірін және тілегін ескере отырып, ойын түрінде, барлық балалармен бір уақытта ғана емес, сонымен қатар шағын топтармен өткізу, балалар әрекетінің бірнеше түрі қатар ұйымдастырылған жағдайда балаларға аталған әрекеттердің бір түрінен өзін қызықтыратын басқа екінші әрекетке ауысуға рұқсат ету, қызығып орындап отырған баланы басқа балалармен бірге еріксіз келесі әрекетке көшірмеу ұсынылады [24].

Түрлі жас топтары перспективалық жоспарында балалардың жасына сәйкес (егер 3, 4 немесе 5 жастағы балалар болса онда осы аталған жас балалары үшін) Үлгілік оқу бағдарламасына [4] сәйкес міндеттер жеке-жеке көрсетіліп, ортақ бір перспективалық жоспар жасалады. Ал циклограмма жасау кезінде перспективалық жоспарда ұсынылған міндеттерді іске асыру үшін балалардың түрлі әрекеттері айқындалады. Балалардың түрлі әрекеттерін ойын түрінде ұйымдастыруда балаларға тапсырмалар жасына сәйкес беріледі.

Циклограмманың «ұйымдастырылған іс-әрекет» бөлімін құрастыруда алдымен тақырыбы егер болған жағдайда, ал тақырып болмаған кезде ойын немесе әрекет түрлері жазылады. Содан кейін перспективалық жоспарда айқындалған міндеттерді іске асыру үшін әр күнге кіріктірілген ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері айқындалады.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес мектепке [15], дейінгі ұйымдар өз қызметін келесі кезеңдер бойынша ұйымдастырады:

1) 1 қыркүйек пен 31 мамыр аралығында – оқу жылы (Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгеру кезеңі);

2) 1 маусым мен 31 тамыз аралығында – жазғы сауықтыру кезеңі.

Жазғы сауықтыру кезеңінде мектеп жасына дейінгі балалармен жұмысты ұйымдастыру мәселелерінде әдістемелік көмек ретінде Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында жазғы сауықтыру жұмыстарын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдарды пайдалану ұсынылады.

http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2021/01_062021_ru.pdf

Мектепке дейінгі ұйымдардың негізгі міндеттері:

1) мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілердің өмірін және денсаулығын қорғау;

2) тәрбиеленушілердің дене, зияткерлік және жеке тұлғалық дамуын қамтамасыз ететін оңтайлы жағдайлар жасау;

3) сапалы мектепалды даярлауды қамтамасыз ету;

4) азаматтылықты, қазақстандық патриотизмді, адам құқығы мен

бостандықтарын құрметтеуді, қоршаған табиғатқа, Отанға, отбасына деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу;

5) баланың толыққанды дамуын қамтамасыз ету үшін отбасымен өзара ықпалдастық;

б) ата-аналарға балаларды тәрбиелеу, оқыту, дамыту және денсаулығын қорғау бойынша консультативтік және әдістемелік көмек көрсету болып табылады.

Балалардың қауіпсіздігі мен өмірін қорғау мәселелері бойынша «Мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіз жағдайлар жасауға қойылатын талаптарды талдау негізінде қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық» Нұсқаулығын келесі сілтеме: http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_1.pdf бойынша пайдалану ұсынылады.

Мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқыту

Жас кезеңдері мынадай:

1) бөбек жасы – 0 (жаңа туған балалар) – 2 жастағы балалар;

2) мектепке дейінгі жас – 3-5 жастағы балалар.

Жас топтары балалардың күнтізбелік жылдағы толық жасын ескере отырып, оқу жылының басында жасақталады:

ерте жас тобы – 1 жастағы балалар;

кіші топ – 2 жастағы балалар;

ортаңғы топ – 3 жастағы балалар;

ересек топ – 4 жастағы балалар;

мектепалды топ, мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып – 5 жастағы балалар.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес жалпы білім беретін мектептердің мектепалды даярлық сыныптарында оқу - тәрбиелеу процесі 1 қыркүйектен бастап 31 мамырға дейін жүзеге асырылады (Үлгілік бағдарламасының мазмұнын меңгеру кезеңі).

Мектептердің (лицей, гимназия) ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес оқу жылы бойы каникул күндері белгіленеді.

Мектепалды даярлықтың негізгі міндеттерінің бірі – болашақ бірінші сынып оқушысының мектепте оқуға қажетті жеке қасиеттерін қалыптастыру болып табылады.

Осы міндетті іске асыру мақсатында жалпы білім беретін мектептер жанынан жазғы кезеңде мектеп жасына жеткен, бірақ мектепке дейінгі ұйымдарға, оның ішінде мектепалды даярлық сыныптарына бармаған балалар үшін қысқа мерзімді (2 аптадан 1 айға дейін) мектепалды даярлық курстары өткізіледі.

Қысқа мерзімді курстарды ұйымдастырудың негізгі мақсаты – бастауыш мектепте оқуға балалардың зияткерлік, мотивациялық, эмоционалдық-еріктік дайындығына ықпал ететін және мектеп жағдайларына табысты бейімделуін

қамтамасыз ететін білім беру ортасын құру.

Курстардың мазмұны Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасының негізінде әзірленген (www.irrd.kz) және балалар әрекетінің түрлерін кіріктіру арқылы іске асырылады.

Курс балаларда мектепке психологиялық дайындықтың қажетті деңгейін қалыптастыруға, құрдастарымен және педагогтермен қарым-қатынас жасауға бағытталған белгілі бір логикаға құрылған өзара байланысты кіріктірілген сабақтар жүйесін ұсынады. Әрекетті ұйымдастырудың негізгі түрі – ойын-сабақтар. Барлық сабақтар балаларға қызықты саяхат ретінде (мысалы, квест, логикалық ойындар, саяхат сабақ т. б.) өткізіледі, олардың барысында бала оқу міндеттерін қолжетімді тәсілдермен шешуге үйренеді.

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту саласы педагогтерінің басты міндеттері

Топта (мектепалды сыныпта) эмоционалдық жайлылықты орнату.

Балаларға жылы қабақ таныту, барлық балаға мейірімді, кешірімді болу, олардың қызығушылықтары мен қажеттіліктеріне құрметпен қарауды, жетістіктеріне қуана білуді, бастамашылдығына қолдау көрсетуді, оларға сенім артуды, әр бала өзін қауіпсіз сезінуі үшін, мұнда оны жақсы көретініне, оған қамқорлық жасайтынына сенімді болуды, баланың жеке басына құрмет көрсетуді және т.б.білдіреді. Балалардың ұлтына, әлеуметтік статусына, психофизиологиялық және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан барлығына бірдей көңіл бөлу және әділ болу.

Құбылмалы әлемде педагогтің үнемі даму, балаларды тыңдай білу, сұрақтар қою, дәлелдер іздеу, оларды сыни тұрғыдан талдау және шығармашылық эксперименттер жүргізу қабілеті маңызды. Педагогтер белсенді зерттеуші және балалармен жұмыс істеудің жаңа нысандарын жасаушы, жаңашыл және жауапты болуы тиіс.

Сапалы маңызды өзара іс-әрекет - педагогтің әр баламен жеке қарым-қатынасы, баланың іс-әрекетіне және оның пікіріне шынайы қызығушылықпен қарау, тыңдау, қолдау көрсету, балаға жылы қарым-қатынас көрсету болып табылады.

Педагог келесі функцияларды атқарады:

- перспективалық жоспарды және циклограмманы құрастырады (балалар мектепалды сыныпта болған кезде), «Баланың жеке даму картасын» толтырады;
- ұйымдастырылған іс-әрекеттерді өткізеді;
- таңертеңгі қабылдау, таңертеңгі гимнастика, балалар әрекетінің түрлері (ойын, шығармашылық, танымдық, эксперимент жасау, дербес және т. б.), серуен, жеке жұмыс ұйымдастырады;
- балалардың біліктері мен дағдыларының дамуына мониторинг (бастапқы, аралық және қорытынды) жүргізеді;
- ата-аналармен балаларды тәрбиелеу мен дамытуды ықпалдастықта жүзеге асырады;

- білім беру ұйымдарында өткізілетін іс-шараларға қатысады; (жиналыстар, педагогикалық кеңес, әдістемелік кеңес, конкурстар және т. б.);
- ертеңгіліктерді, мерекелер мен ойын-сауықтарды, спорттық іс-шараларды және т. б. ұйымдастырады және өткізеді.

Бағдарлама мазмұнын іске асыру педагогтен балаларға нұсқаушы ретінде қарауды емес серіктестік қарым-қатынас жасауды, баламен бірге ойнауды, бірлесіп әрекет жасауды көздейді. Сондықтан баламен күнделікті жұмыс жасау барысында өзіне ыңғайлы киімдерді киюге (спорттық, классикалық) болады.

Ертеңгіліктерді, мерекелер мен ойын-сауықтарды ұйымдастыруда дәстүрлі форматта емес балалар қызығатындай олардың түрлі әрекеттері арқылы ойын түрінде жаңа форматта ата-аналарды «көрермен» ретінде қабылдамай, оларды ұйымдастырушы ретінде тартып өткізу ұсынылады. Аталған шараларда таңдалған ән, би, қойылымдар (хит, той әндері мен билері, балаларды қатыгездікке жетелейтін емес) балалардың жасына сәйкес бастысы тәрбиелік мәні болуы қажет.

Ата-аналарды білім беру процесіне тарту балаларды, ата-аналарды және педагогтерді бір командаға біріктіруге, олардың арасында сенімді қарым-қатынас орнатуға, бір-бірімен өз проблемаларын бөлісуге және оларды бірлесіп шешуге ұмтылуға жағымды әсер етеді. Осы міндетті тиімді іске асыру үшін **«Мектепке дейінгі білім беру ұйымының тәрбиелеу-білім беру процесіне ата-аналарды тарту» әдістемелік ұсынымдары ұсынылады.**

<http://irrd.kz/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/04/200423.pdf>

Педагогтің міндеті – өзінің түсіндіруіне көп уақыт бөлмей, балаларды шаршатпай, жалықтырмай, түсіндіруді балалардың өзбетінше ой елегінен өткізіп, сұрақтарға жауап табуына, қолмен жасап, зерттеп, шешім шығаруына мүмкіндік беру. Ол үшін балалардың қызығушылықтарын ескере отырып, ойын түрінде түрлі балалар әрекеттерін (*ойын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес*) ұйымдастыру.

Баланы өзінің әлем туралы түсінігін құру құқығы мен мүмкіндігі бар және өз бетінше үйренуге белсенді қатысушы ретінде қабылдау.

Баланы дамыту ынтасын, пікірін және тілегін ескере отырып, шаршатпай ойын түрінде, сонымен қатар ұйымдастырылған іс-әрекетті барлық балалармен бір уақытта ғана емес, сонымен қатар шағын топтармен өткізу ұсынылады. Балалар әрекетінің бірнеше түрі қатар ұйымдастырылған жағдайда балаларға аталған әрекеттердің бір түрінен өзін қызықтыратын басқа екінші әрекетке ауысуға рұқсат ету, қызығып орындап отырған баланы басқа балалармен бірге еріксіз келесі әрекетке көшірмеу ұсынылады.

Сондай-ақ, ұйымдастырған іс-әрекеттерді, түрлі балалар әрекеттерін тек топ бөлмесінде үстел үстінде ғана емес, серуенде, ойын алаңында және т.б. балалар үшін жайлы жағдайларда күннің бірінші және екінші жартысында өткізуге болады.

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру және өткізу кезінде тәрбиеленушілердің қызығушылықтары, қажеттіліктері, жас және жеке ерекшеліктері ескеріледі.

Ерекше және мүмкіндігі шектеулі балаларды тәрбиелеу және оқыту кезінде баланың білім алу қажеттіліктеріне сәйкес Үлгілік оқу, арнайы, жеке/бейімделген білім беру бағдарламалары [14] қолданылады.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес мектепалды даярлық тобы /сыныбының толықтырылуы (5 жастан бастап) - 25 баладан артық емес. «Педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңының 8-бабының нормасына [9] сәйкес мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың мектепалды сыныптарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің айлық жалақысын есептеу үшін аптасына нормативтік оқу жүктемесі 24 сағатты құрайды.

Осы жүктемеге сәйкес педагог келесі функцияларды атқарады:

- перспективалық жоспарды және циклограмманы (балалардың мектепалды сыныбында болатын мерзімге) құрастырады;
- ұйымдастырылған іс-әрекеттерді өткізеді;
- таңертеңгі қабылдау, таңертеңгі жаттығу, балалар әрекетінің түрлері (ойын, шығармашылық, танымдық, эксперимент жасау, дербес және т.б.),серуен, жеке жұмыс ұйымдастырады;
- балалардың біліктері мен дағдыларының дамуына мониторинг (бастапқы, аралық және қорытынды) жүргізеді;
- ата-аналармен жұмыс жүргізеді;
- білім беру ұйымдарында өткізілетін іс-шараларға қатысады; (жиналыстар, педагогикалық кеңес, әдістемелік кеңес, конкурстар және т. б.);
- ертеңгіліктерді, мерекелер мен ойын-сауықтарды, спорттық іс-шараларды және т.б. ұйымдастырады және өткізеді.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізу

Мониторинг жүргізудің әдістері мен тәсілдері

Балалардың дамуына мониторинг жүргізуде педагог:

- Стандарт талаптарын;
- Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын;
- Бақылау парақтары мен Баланың жеке даму картасын толтыру тәртіптерін білуі;
- мектепке дейінгі педагогика мен психология әдістерін ;
- мониторинг өткізу әдістері: бақылау, ойын жағдаяттарын құру, ойын, әңгімелесу, сұрақтар мен жауаптар, бейнелеу әрекеті нәтижелерін зерттеу;
- мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мазмұнын меңгеру деңгейін есептеу әдістерін;
- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды **меңгеру** қажет.

Мониторинг мектепке дейінгі ұйымдардағы және мектептердің мектепалды сыныптарындағы балаларға жүргізіледі. Мониторингтің критерийлері балалардың жасына сәйкес олардың физикалық дамуын, коммуникативтік, танымдық, зияткерлік, шығармашылық дағдыларын, зерттеушілік қабілеттерін дамыту, әлеуметтік-эмоционалдық дағдыларын қалыптастыруға ықпал ететін:

1) дене шынықтыру (ерекше білім беруді қажет ететін балаларға арналған бейімделген дене шынықтыру);

2) жүзу (жүзу бассейні болған кезде);

3) сөйлеуді дамыту;

4) көркем әдебиет;

5) сауат ашу негіздері;

6) қазақ тілі (оқыту басқа тілдерде жүргізілетін топтарда);

7) сенсорика;

8) математика негіздері;

9) құрастыру;

10) қоршаған ортамен таныстыру;

11) сурет салу;

12) мүсіндеу;

13) жапсыру;

14) музыка бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет арқылы күні бойы іске асырылатын тәрбиелеу- білім беру процесінің күтілетін нәтижелер болып табылады.

Мониторинг нәтижелерін алу әдістері:

- балаларды ұйымдастырылған іс-әрекеттер мен ойындар кезінде бақылау;

- әңгімелесу;

- балалардың салған суреттерін, қолдан жасаған бұйымдарын талдау және басқалар.

Жетекші әдіс – бақылау, ол балаға табиғи жағдаятта, күнделікті өмірде

жүргізіледі. *Мониторинг* жылына 3 рет:

- бастапқы – қыркүйекте;
- аралық – қаңтарда;
- қорытынды – мамырда жүргізіледі.

Мониторинг жүргізу ерте жас тобында аралық ал қалған топтарда бастапқы бақылаудан басталады. Осы жастағы балалардың психо-физиологиялық ерекшеліктеріне сәйкес аралық және қорытынды мониторинг жүргізу үшін жеке-жеке критерийлер берілген. Ерте жас тобы Үлгілік бағдарлама мазмұнын алғаш рет игеріп отырғандықтан оларда бастапқы бақылау жүргізілмейді.

Басқа топтар (сыныптар) үшін Бастапқы бақылау алдыңғы жастың бақылау парақтарымен жүргізіледі (мысалы, ересек топ үшін ортаңғы топтың бақылау парақтары қолданылады). Ал аралық және қорытынды бақылау жүргізу үшін сол жасқа сәйкес бақылау парақтарымен жүргізіледі. Әрбір бақылауды жүргізу кезінде бақылау парақтарында берілген орынға бастапқы, аралық немесе қорытынды алынып жатқан бақылау кезеңін жазып қою қажет болады.

*Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын
меңгеру деңгейлерін есептеу әдістемесі*

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасын игеру бойынша мониторинг жүргізу үшін критерийлерге сәйкес мектеп жасына дейінгі балалардың біліктері мен дағдыларының даму деңгейін бақылау бойынша индикаторлар жүйесі жасалды. Мониторингті жүргізу үшін ұйымдастырылған іс-әрекеттердің критерийлері жеке-жеке қайта қаралып, балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес кіші топта 4, ортаңғы топта 5, ересек топта 6, мектепалды сыныптары мен топтарында 7 критерий іріктеліп алынды (*1 Қосымша*).

Критерийлер көрсеткіштер ретінде кодпен берілген. Мысалы, «3- Ш.3.» Алғашқы жолдағы «3» саны баланың жасын білдіреді, яғни бала 3 жаста. Бас әріппен берілген «Ш» дегеніміз - «Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамытуды» білдіреді. Келесі «3» саны «Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту» бойынша күтілетін нәтиженің ретін білдіреді.

Бақылау парақтары Excel форматта берілген, сонда алдымен оқу жылы, мониторинг алынып отырған топтың атауы, өткізу кезеңі мен мерзімі және балалардың аты жөні туралы мәліметтер толтырылады.

Бақылау парақтарында мониторингтің критерийлері (күтілетін нәтижелер) және соған сәйкес 3 индикатор берілген. Мысалы, кіші топ сөйлеуді дамыту бойынша төмендегі кестедегідей толтырылады, бір критерийге берілген 3 индикатордың біреуі (1 санымен) ғана белгіленеді де қалған индикаторларға ешқандай белгі қойылмайды.

Баланың аты-жөні	Критерийлер		
	Жеке дауысты және дауыссыз дыбыстарды, еліктеу сөздерін айта алады:		
	Индикаторлар		
	<i>анық айтады</i>	<i>кейбіреуін айтады</i>	<i>анық айта алмайды</i>
Серікбай Айдос		1	

Осылай барлық топтағы балалардың нәтижелерін қойып болған соң Excel бағдарламасы автоматты түрде әрбір индикатордың қорытындысын шығарады.

Мұнда әрбір критерийдің бірінші индикаторы жоғары, екінші индикаторы орташа ал үшінші индикаторы төмен деңгейді білдіреді. Бақылау парағының төменгі жағында берілген ұяшықта балалар мен педагогтің Үлгілік бағдарламаның күтілетін нәтижесіне жетудің пайыздық көрсеткішін және одан төменде орналасқан жоғары, орташа, төмен ұяшықтарында балалардың біліктер мен дағдыларды игеру деңгейінің пайыздық көрсеткішін және соған сәйкес балалардың санын автоматты түрде есептеп шығарады.

Excel форматта берілген қосымшалармен мониторингті жүргізу, мониторингті автоматты түрде жылдам есептеуге мүмкіндік береді.

1) Формула белгілерінің толық жазылуы және есептеу әдістемесі:

N – Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру деңгейлері бойынша индикаторлардың жалпы саны. Саны балалар тізіміне сәйкес педагогтің белгілеген «1» сандарының қосындысынан шығады.

N₁ - жоғары деңгейдегі индикаторлар саны N₂ – орташа деңгейдегі индикаторлар саны N₃ – төмен деңгейдегі индикаторлар саны

2) Балалардың біліктері мен дағдыларын, құзыреттіліктерін қалыптастыруда педагогтің күтілетін нәтижелерге қол жеткізуі:

$$\text{Жоғары нәтиже, \%} = \frac{N_1 * 100\%}{25}$$

$$\text{Төмен нәтиже, \%} = \frac{N_3 * 100\%}{25}$$

3) Бағыттардың біріне негізделген критерийлер (өлшемшарттар) бойынша Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру деңгейін анықтау формуласы:

$$\Phi_{\text{жоғары}} = \frac{(n_{1\phi 1} + n_{1\phi 2} + n_{1\phi 3} + \dots + n_{1\phi n})}{n}$$

$$\Phi_{\text{орташа}} = \frac{(n_{2\phi 1} + n_{2\phi 2} + n_{2\phi 3} + \dots + n_{2\phi n})}{n}$$

$$\Phi_{\text{төмен}} = \frac{(n3_{\phi1} + n3_{\phi2} + n3_{\phi3} + \dots + n3_{\phi n})}{n}$$

Осылайша басқа кодтар бойынша жоғары, орташа, төмен деңгейлерді есептеуге болады.

Excel форматтағы Бақылау парақтарында берілгендей егер топтағы бала саны 25-тен кем немесе артық болған жағдайда таблицадағы ең төменгі ұяшықтың үстінен тінтуірмен бассңыз жоғарыдағы жолда 25 саны көрінетін формула пайда болады. Оны топтағы қажетті бала санына түзетіп, одан кейін төменгі «педагог пен баланың күтілетін нәтижелерге жетуі» бойынша нәтижелер дұрыс шығуы үшін осы жолақтың бірінші ұяшығын шетінен тінтуірмен шертіп алып, соңына дейін белгілеу қажет. Осылайша топтағы бала санына сәйкес нәтижелерге қол жеткізуге болады.

Стандартқа сәйкес ерекше және мүмкіндігі шектеулі балаларды тәрбиелеу және оқыту кезінде баланың білім алу қажеттіліктеріне сәйкес үлгілік оқу, арнайы, жеке/бейімделген білім беру бағдарламалары қолданылатындығын ескере отырып, аталған балаларға мониторинг жүргізу үшін берілген критерийлерді бейімдеп жүргізу ұсынылады.

Жас ерекшелігі әртүрлі қағидасы бойынша жас топтарында мониторинг балалардың жасына сәйкес жүргізіледі.

Сонымен осылай әрбір критерийге берілген үш индикаторға сәйкес балалардың Үлгілік бағдарлама мазмұнын игеруін, өз білімін қолдана отырып, білік, дағдыларды игеруін, сондай-ақ балалар мен педагогтің күтілетін нәтижеге жету деңгейлерін анықтауға және баланың жеке даму картасын жүргізу үшін алдағы жұмысты жоспарлауға жалпы жеке баламен, топпен тәрбиелеу-білім беру процесін тиімді ұйымдастыруға болады.

Мониторингті осылай әрбір критерийдің индикаторларына сәйкес белгілеу, мониторингті шынайы жүргізуге мүмкіндік береді, сондай-ақ топтың Үлгілік бағдарламаны игеруі бойынша толық нәтижесін көруге, Үлгілік бағдарлама мақсатына жетуге әрбір баланың қызығушылықтарын, ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, жалпы адами және ұлттық құндылықтар негізінде оларды толыққанды дамыту мен әлеуетін ашуға ықпал етеді.

Топтың мониторинг нәтижелері негізінде мектепке дейінгі ұйымның әдіскері берілген қосымшаға сәйкес мектепке дейінгі ұйымның мониторингін ұйымдастыру үшін алдымен берілген қосымшаға сәйкес жас топтары бойынша тәрбиешілер мен педагогтердің жасаған мониторингі негізінде жеке-жеке жинақ есепті құрастырады. Жинақ есепке барлық топтар бойынша алынған мәліметтерді енгізген соң қорытындысы балалардың саны мен пайыздық көрсеткіштері автоматты түрде шығады.

Аудандық білім бөлімдері мен облыстық білім басқармаларының әдіскерлері мен мамандары аудан, облыс бойынша мониторингті берілген қосымшаларға сәйкес алынған мәліметтерді кестеге енгізген кейін қорытындысы балалардың саны мен пайыздық көрсеткіштері автоматты түрде шығады.

Оқу жылының басында бір рет баланың оқу жылына арналған жеке даму картасын әзірленеді және диагностиканың (бастапқы, аралық, қорытынды

бақылау) нәтижелері бойынша жеке даму картасына өзгерістер енгізіледі.

Топтың мониторингінен алынған деректер негізінде оқу жылына Баланың жеке даму картасы толтырылады. Баланың жеке дамыту картасын толтыру кезінде педагог кестеге дамытушы немесе түзету шараларын, қажет болған жағдайда бақылау нәтижелері бойынша іс-шаралардың екі түрін енгізеді.

Бастапқы бақылау нәтижесіндегі шаралар (дамытушы, түзету) қазан-желтоқсан, аралық бақылау нәтижесіндегі шаралар ақпан-сәуір, қорытынды бақылау нәтижесіндегі шаралар маусым-шілде айларында жүргізіледі.

Қорытындыға Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасында белгіленген күтілетін нәтижелерге сәйкес баланың даму деңгейі жазылады.

Жеке картаны жас тобында жұмыс істейтін басқа педагогтермен (қазақ тілінің мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) бірлесіп топ тәрбиешісі және мектептің (лицей, гимназия) мектепалды сыныптың тәрбиешісі дербес толтырады.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі: Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000137>
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты: Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>
3. Үлгілік оқу жоспарлары: Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 9 қыркүйектегі №394 бұйрығы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1200008275>
4. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы: Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014235>
5. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасына нұсқаулық, – Астана, 2022.– 178 б.
6. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасы мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдары. – Астана, 2023. – 63 б.
7. Басынан бастап: инклюзивті мектепке дейінгі білім беру арқылы инклюзивті қоғам құру: ЮНЕСКО Баяндама. – ЮНЕСКО, 2021. – <https://www.unesco.org/ru/articles/yunesko-nastoyatelno-prizyvaet-pravitelstva-sdelat-doshkolnoe-obrazovanie-dostupnym-dlya-vsekh>
8. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319>
9. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293>
10. Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы: Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы.– <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249>
11. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы–<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345>
12. «Ойыншықтардың қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы– <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000306>
13. «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000343>
14. «Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023469>
15. Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329>
16. Мектепке дейінгі ұйымдарға арналған білім беру қызметін көрсетудің үлгілік шарты нысандары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013227>

17. Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P080000077>

18. Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V090005750>

19. Жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272>

20. Білім беру ұйымдарында қамқоршылық кеңестің жұмысын ұйымдастыру және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700015584>

21. Мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарын бейнебақылау жүйелерімен жарақтау стандарттары және оларға қойылатын талаптар – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1900018239>

22. Мектепке дейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидалары – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020883>

23. Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесі – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020708>

24. Балаларды ерте дамыту институты порталы – 2022.– <https://www.youtube.com/@user-ik2be7lb2v/videos>

25. Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы : Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 6 сәуірде № 20317 болып тіркелді– <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317>

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасын
меңгерту бойынша жүргізілетін мониторинг критерийлері мен
индикаторлары**

Ерте жас тобы (1 жастағы балалар)			
Физикалық қасиеттерді дамыту			
Дене шынықтыру			
(1 жастан 1 жас 6 айға дейін)			
1-Ф.1	негізгі қимыл түрлерінің бастапқы дағдыларын меңгерген		
	<i>меңгерген</i>	<i>ішінара меңгерген</i>	<i>меңгермеген</i>
1-Ф.2	дене жаттығуларын орындауға қызығушылық танытады, ересектердің көмегімен өзін ретке келтіреді:		
	<i>қызығушылық танытады, өзін ретке келтіреді</i>	<i>ішінара қызығушылық танытады, өзін ретке келтіруге тырысады</i>	<i>қызығушылық танытпайды, сыртқы келбетіне мән бермейді</i>
1-Ф.3	тура жолдың бойымен жүреді:		
	<i>жүреді</i>	<i>тырысада</i>	<i>жүрмейді</i>
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-Ф.4	заттардың арасымен жүреді:		
	<i>жүреді</i>	<i>жүруге талпынады</i>	<i>жүрмейді</i>
1-Ф.5	жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтеріледі және одан түседі:		
	<i>жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтеріледі және одан түседі</i>	<i>жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтеріледі және одан түседі</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
1-Ф.6	ересектердің көрсетуімен жалпы дамытушы жаттығуларды орындайды:		
	<i>орындайды</i>	<i>ішінара орындайды</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
1-Ф.7	ересектердің көмегімен өзіне-өзі қызмет көрсетудің қарапайым дағдыларын сақтайды:		
	<i>сақтайды</i>	<i>сақтауға тырысады</i>	<i>сақтауға талпынбайды</i>
Коммуникативтік дағдыларды дамыту			
Сөйлеуді дамыту			
(1 жастан 1 жас 6 айға дейін)			
1-К.1	суреттерден айтылған сөзге сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды табады және көрсетеді:		
	<i>табады, көрсетеді</i>	<i>ішінара табады, кейбіреуін көрсетеді</i>	<i>табуға талпынбайды</i>
1-К.2	дыбыстық тіркестер мен кейбір сөздерді еліктей отырып, айтады		
	<i>дұрыс айтады</i>	<i>кейбіреуін айтады</i>	<i>айта алмайды</i>
1-К.3	эмоционалды көңіл-күйді түсінеді және өзінің эмоциясын ым-ишарамен көрсетеді:		
	<i>түсінеді, эмоциясын көрсете алады</i>	<i>ішінара түсінеді, эмоциясын көрсетуге тырысады</i>	<i>эмоциясын білдірмейді</i>

(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-К.4	заттардың атын, түсін, мөлшерін, көлемін, орнын біледі және атайды:		
	біледі, атайды	кейбіреуін біледі, атайды	біледі, бірақ атай алмайды
1-К.5	сөзбен немесе қысқа сөз тіркестерімен өз өтінішін білдіреді:		
	өтінішін сөзбен жеткізеді	өтінішін қысқа сөз тіркестерімен білдіреді	өтінішін жеткізе алмайды
1-К.6	ойыншықтармен күрделі емес бейнелі ойындарды ойнайды:		
	қуана ойнайды	ішінара ойнайды	қызығушылық танытпайды
1-К.7	екі, үш сөзден тұратын сөйлемді айтады:		
	айтады	толық айта алмайды	айта алмайды
Көркем әдебиет			
(1 жас 1 жас 6 айға дейін)			
1-К.8	шағын, мазмұны түсінікті әңгімелерді, тақпақтар мен өлеңдерді қызығушылықпен тыңдайды және түсінеді:		
	тыңдайды, түсінеді	ішінара түсінеді	тыңдайды, бірақ түсінбейді
1-К.9	жалпақ және көлемді иллюстрацияларымен кітаптарды қарайды:		
	қызығушылықпен қарайды	қызығушылық танытпай қарайды	кітапқа қызығушылық танытпайды
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-К.10	көрнекіліксіз таныс шығармаларды тыңдайды:		
	ықыласпен тыңдайды	тыңдауға талпынады	тыңдамайды
1-К.11	кітаптардағы суреттерді өз бетінше қарайды, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетеді:		
	қызыға қарайды, кейіпкерлерді көрсетеді	кітаптардағы суреттерге назар аударады, суреттерге зейін қоюға тырысады, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетеді	суреттерді қарайды, бірақ назарын тез басқа жаққа аударады, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетпейді
1-К.12	оқылған таныс шығармалардағы, өлеңдердегі сөздер мен сөз тіркестерін қайталап айтады:		
	қайталайды	қайталауға талпынады	қайталамайды
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			
Сенсорика			
(1 жас 1 жас 6 айға дейін)			
1-Т.1	заттармен әртүрлі әрекеттер орындайды:		
	қызығушылықпен орындайды	орындауға талпынады	орындамайды
1-Т.2	заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастырады:		
	орналастырады	орналастыруға тырысады	орналастыра алмайды
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-Т.3	күрделі заттармен әрекеттерді орындайды:		
	қызығушылықпен орындайды	орындауға талпынады	орындамайды
1-Т.4	біртекті заттарды ортақ белгісі (өлшемі, пішіні) бойынша топтастыра біледі:		
	дұрыс топтастырады	дұрыс топтастырады	дұрыс топтастырады
1-Т.5	негізгі төрт түсті (қызыл, көк, сары, жасыл) ажыратады:		
	ажыратады	екі түсті ажыратады	ажырата алмайды

Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту			
Мүсіндеу			
(1 жастан 1 жас 6 айға дейін)			
1-Ш.1	<i>мүсіндеуге қызығушылық танытады</i>		
	<i>қуанады</i>	<i>ішінара қызығушылық танытады</i>	<i>қызықпайды</i>
1-Ш.2	ермексазды, сазбалшықты алақан арасында домалата алады:		
	<i>домалата алады</i>	<i>домалатуға талпынады</i>	<i>домалата алмайды</i>
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-Ш.3	жалпақ, дөңгелек пішіндерді мүсіндейді:		
	<i>қызығушылықпен мүсіндейді</i>	<i>мүсіндеуге тырысады</i>	<i>мүсіндей алмайды</i>
1-Ш.4	тәрбиешінің көрсетуі бойынша алынған пішіндерді құрастыра біледі:		
	<i>құрастырады</i>	<i>құрастыруға тырысады</i>	<i>құрастыра алмайды</i>
Музыка			
(1 жастан 1 жас 6 айға дейін)			
1-Ш.5	музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылық танытады:		
	<i>қызығушылық танытады</i>	<i>ішінара қызығушылық танытады</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
1-Ш.6	музыкамен жүре алады:		
	<i>жүреді</i>	<i>жүруге талпынады</i>	<i>жүре алмайды</i>
1-Ш.7	ересектердің орындаған әндерін тыңдайды:		
	<i>ықыласпен тыңдайды</i>	<i>кейде тыңдайды</i>	<i>тыңдамайды</i>
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-Ш.8	таныс музыкалық шығарманы көтеріңкі көңіл-күймен қабылдайды, оны соңына дейін тыңдайды:		
	<i>қабылдайды және тыңдайды</i>	<i>қабылдайды, бірақ соңына дейін тыңдамайды</i>	<i>қабылдамайды, ішінара тыңдайды</i>
1-Ш.9	ересекпен қосылып әннің кейбір сөздерін айтады:		
	<i>айтады</i>	<i>айтуға тырысады</i>	<i>айта алмайды</i>
1-Ш.10	жалаушаны желбіретеді, сылдырмақты сылдырлатады:		
	<i>желбіретеді, сылдырлатады</i>	<i>әрекеттерді орындауға талпынады</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру			
Қоршаған ортамен таныстыру			
(1 жастан 1 жас 6 айға дейін)			
1-Ә.1	өзіне жақын адамдарға күлімсіреді, басын изейді, қолын бұлғайды:		
	<i>жақын адамдарын жақсы көреді, эмоционалды, елгезек</i>	<i>жақын адамдарын таниды, эмоция білдіреді</i>	<i>тұйық, эмоцияны ажырата алмайды, білдірмейді</i>
1-Ә.2	қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылық танытады:		
	<i>қызығушылық танытады</i>	<i>ішінара қызығушылық танытады</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
(1 жас 6 айдан 2 жасқа дейін)			
1-Ә.3	ересектердің дауысын тыңдайды, олардың қимылдарына еліктейді, оған көмекке жүгінеді:		

	<i>тыңдайды, еліктейді, жүгінеді</i>	<i>тыңдайды, кейде еліктейді және жүгінеді</i>	<i>тыңдамайды, бірақ көмекке жүгінеді</i>
1-Ә.4	гүлдеп тұрған өсімдікті бақылайды және оның бөліктерін көрсетеді:		
	<i>бақылайды, бөліктерін көрсетеді</i>	<i>бақылайды, бірақ бөліктерін көрсетпейді</i>	<i>өсімдіктерге назар аудармайды</i>
1-Ә.5	серуенде қауіпсіз мінез-құлықтың қарапайым ережелерін сақтайды:		
	<i>ережелерді сақтайды</i>	<i>ережелерді кейде сақтамайды</i>	<i>ережелерді сақтай алмайды</i>

Кіші топ (2 жастағы балалар)			
Физикалық қасиеттерді дамыту			
<i>Дене шынықтыру</i>			
2-Ф.1	қарқынды өзгертіп жүреді, жүгіреді:		
	<i>қарқынды өзгертіп жүреді, жүгіреді</i>	<i>жүреді, кейде жүгіру кезінде бағытты өзгертеді</i>	<i>жүреді, жүгіру кезінде бағытын өзгертуге талпынбайды</i>
2-Ф.2	заттардың бойымен, астымен еңбектейді:		
	<i>орындайды</i>	<i>орындауға талпынады</i>	<i>орындамайды</i>
2-Ф.3	бетін, қолдарын өз бетінше жуады:		
	<i>өз бетінше жуады</i>	<i>өз бетінше жууға тырысады</i>	<i>өз бетінше жумайды</i>
2-Ф.4	белгілі бір ретпен киінеді және шешінеді:		
	<i>киініп, шешінудің ретін біледі</i>	<i>өзі киініп, шешінуге талпынады</i>	<i>киініп шешіну ретін сақтамайды</i>
Коммуникативтік дағдыларды дамыту			
<i>Сөйлеуді дамыту</i>			
2-К.1	ересектердің сөзін тыңдайды және түсінеді:		
	<i>тыңдайды, түсінеді</i>	<i>ішінара түсінеді</i>	<i>тыңдайды, бірақ түсінбейді</i>
2-К.2	жеке дауысты және дауыссыз дыбыстарды, еліктеу сөздерін айта алады:		
	<i>айтады</i>	<i>айтуға талпынады</i>	<i>айтпайды</i>
2-К.3	қарапайым сөз тіркестерін (2-4 сөз) қайталап айтады:		
	<i>айтады</i>	<i>айтуға талпынады</i>	<i>айта алмайды</i>
2-К.4	шағын әңгімелерді көрнекі сүйемелдеусіз тыңдап, қарапайым сұрақтарға жауап береді:		
	<i>жауап береді</i>	<i>тыңдайды, кейбір сұрақтарға жауап береді</i>	<i>тыңдайды, бірақ сұрақтарға жауап бере алмайды</i>
Көркем әдебиет			
2-К.5	оқылған шығармадағы жекелеген сөздерді қосылып қайталап айтады:		
	<i>айтады</i>	<i>айтуға тырысады</i>	<i>айтпайды</i>
2-К.6	таныс шығармаларды көрнекіліксіз тыңдайды:		
	<i>қызығушылықпен тыңдайды</i>	<i>ішінара тыңдайды</i>	<i>тыңдағысы келмейді</i>
2-К.7	кітаптардағы иллюстрацияларды қарайды, суреттердің мазмұны бойынша қойылған сұрақтарға жауап береді:		
	<i>сұрақтарға дұрыс жауап береді</i>	<i>кейбір сұрақтарға жауап береді</i>	<i>сұрақтарға жауап бермейді</i>
2-К.8	педагогтің көмегімен шағын тақпақтарды қайталап айтады:		
	<i>қайталап айтады</i>	<i>кейбір сөздерін қайталайды</i>	<i>қайталауға талпынбайды</i>

Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			
Сенсорика			
2-Т.1	үлгі мен ауызша нұсқауға сүйеніп, тапсырмаларды орындайды:		
	дұрыс орындайды	орындауға талпынады	орындай алмайды
2-Т.2	көлемі, пішіні, түсі бойынша ұқсас біртекті заттарды топтастырады:		
	топтастырады	кейбіреуін топтастырады	топтастыра алмайды
2-Т.3	түрлі көлемдегі геометриялық фигураларды негізгі қасиеттері бойынша салыстырады:		
	салыстырады	ішінара салыстырады	салыстыра алмайды
2-Т.4	түсі, көлемі, пішіні бойынша заттарды өз бетінше зерттейді және салыстырады:		
	зерттейді, салыстырады	ішінара зерттейді және салыстырады	зерттейді, бірақ салыстыра алмайды
Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту			
Сурет салу			
2-Ш.1	қаламды дұрыс ұстайды, тік және тұйықталған дөңгелек сызықтарды қағаз бетінде жеңіл жүргізеді:		
	дұрыс ұстайды, сызықтарды жүргізеді	дұрыс ұстайды, сызықтарды жүргізуге талпынады	дұрыс ұстай алмайды, сызықтарды жүргізуде қиналады
2-Ш.2	өзінің салған суретіне қуанады, онда не бейнеленгенін айтады:		
	қуанады, айтады	айтуға талпынады	қуанады, айта алмайды
2-Ш.3	қағаз бетіне бояулармен сызықтар, жақпалар салады:		
	салады	тырысады	сала алмайды
2-Ш.4	қағазға және құмға сурет салудың бастапқы техникасын меңгерген:		
	меңгерген	кейбіреуін меңгерген	меңгеруге талпынады
Мүсіндеу			
2-Ш.5	мүсіндейтін заттарды зерттейді:		
	зерттейді	кейде уақытша қызығушылық танытады	зерттеуге талпынбайды
2-Ш.6	мүсіндеудің қарапайым тәсілдерін меңгерген (кесектерді үлкен бөліктерден бөліп алады, оларды біртұтас етіп біріктіреді, сазбалшықты өздігінен илей алады):		
	қолдана алады	ішінара меңгерген	меңгермеген
2-Ш.7	кесе, тостаған, табақты мүсіндеуде пішіннің жоғары бөлігін саусақпен басып, тереңдетеді:		
	саусақпен басып тереңдетеді	тырысады	орындай алмайды
2-Ш.8	дайын болған бұйымды тұғырға орналастырады, жұмыстан кейін материалдарды жинастырады:		
	орналастырады, жинастырады	орналастыруға, жинастыруға талпынады	орналастыра алмайды, материалдарды жинастырмайды
Жапсыру			
2-Ш.9	қағазды қолданудың қарапайым әдістерін (ұсақтау, жырту, бүктеу) біледі:		
	біледі	ішінара біледі	білмейді
2-Ш.10	бейнелерді фланелеграфта (сызықтарда, шаршыда), қағаз бетіне қояды және құрастырады:		
	бейнелерді фланелеграфта, қағаз бетіне қояды және құрастырады	бейнелерді фланелеграфта, қағаз бетіне қояға, құрастыруға тырысады	орналастырады, бірақ фланелеграфта, қағазда құрастыра алмайды
	фланелеграфта қарапайым композицияларды орналастырады және құрастырады:		

2- Ш.11	орналастырады, құрастырады	орналастырады, құрастыруға тырысады	орналастырады, бірақ құрастыра алмайды
2- Ш.12	симметриялық пішіндерді, ою-өрнектерді орналастырады:		
	орналастыра алады	орналастыруға талпынады	орналастыра алмайды
Құрастыру			
2- Ш.13	қарапайым құрылысты үлгі бойынша құрастырады:		
	үлгіге қарап, құрастырады	үлгіге мән бермейді, бірақ құрастырады	құрастыра алмайды
2- Ш.14	тұрғызылған қарапайым құрылыстарды атайды және ойыншықтарды қолдана отырып, олармен ойнайды:		
	атайды, ойнайды	ішінара атайды, ойнайды	дұрыс атай алмайды, бірақ ойнайды
2- Ш.15	өз бетінше құрастыруға тырысады:		
	белсенділік танытады	ішінара құрастырады	құрастырмайды
2- Ш.16	қорапқа құрылыс бөлшектерін жинастырады:		
	ұқыпты жинастырады	жинастыруға тырысады	жинастырмайды
Музыка			
2- Ш.17	педагогтің дауыс ырғағына, сөздердің созылыңқы дыбысталуына еліктей отырып, жекелеген сөздер мен буындарды қосып айтады:		
	еліктейді, қосып айтады	еліктейді, кейбіреуін қосып айтады	қосып айтуға талпынады
2- Ш.18	бұрын естіген әндерді таниды:		
	таныс әндерді естігенде қуанады	кейбіреуін таниды	мән бермейді
2- Ш.19	ересектердің көрсеткен қимылдарын қайталайды (шапалақтайды, аяқтарын тарсылдатады, қолдың білектерін айналдырады):		
	ересектерге еліктеп, қайталайды	кейбіреуін қайталайды	қайталауға тырысады
2- Ш.20	музыкалық аспаптарды ажыратады (барабан, бубен, сылдырмақ, асатаяқ):		
	барлығын ажыратады	кейбіреуін ажыратады	ажырата алмайды
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру			
Қоршаған ортамен таныстыру			
2- Ә.1	есімін атағанда жауап береді, өзін айнадан және фотосуреттерден таниды:		
	жауап береді, өзін фотосуреттерден таниды	кейде таниды, өзін тану үшін айнаға сирек қызығушылық танытады	жауап бермейді, айнадан өзін танымайды
2- Ә.2	заттарды және олармен әрекет етуді біледі, оларды суреттен таниды:		
	заттармен әрекет етеді, оларды таниды	заттарды таниды, бірақ әрекет етуді білмейді	заттармен әрекет етуге талпынады
2- Ә.3	дәмі, сыртқы белгілері бойынша көгөністер мен жемістерді ажыратады және атайды:		
	ажыратады, атайды	ішінара атайды	ажыратпайды, атай алмайды
2- Ә.4	өсімдіктер мен жануарларға қамқорлық танытады: оларды жақсы көреді, сипайды:		
	қамқорлық танытады	қамқорлық танытуға тырысады	қамқорлық танытпайды
Ортаңғы топ (3 жастағы балалар)			
Физикалық қасиеттерді дамыту			
Дене шынықтыру			

3-Ф.1	аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, жартылай отырып, жүреді, сапта бір-бірлеп, шеңбер бойымен, шашырап, заттарды айналып, аяқтың ұшымен, әр түрлі бағытта жүгіреді:		
	аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, жартылай отыры жүре алады, жүгіре алады	аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, жартылай отырып, жүруге, жүгіруге талпынады	жүреді, аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, жартылай отырып жүре алмайды, жүгіруге қызығушылық танытпайды
3-Ф.2	тұрған орнында қос аяқпен, алға қарай жылжып, биіктіктен және ұзындыққа секіреді, оң және сол қолмен қашықтыққа, көлденең нысанаға, тік нысанаға заттарды лақтырады:		
	нұсқауға сәйкес секіреді, лақтырады	дұрыс секіруге, лақтыруға талпынады	секірудің, лақтырудың қарапайым әдісін меңгерген
3-Ф.3	заттардың арасымен еңбектейді, гимнастикалық қабырғаға өрмелейді және одан түседі:		
	еңбектейді, өрмелейді	заттардың арасымен еңбектеуге, өрмелеуге, заттардан түсуге талпынады	заттардың арасымен еңбектей, өрмелей алмайды және одан түсе алмайды
3-Ф.4	өзіне-өзі қызмет көрсетудің бастапқы дағдыларына ие:		
	өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларына ие	кейбір дағдыларды меңгерген	дағдыларды меңгермеген
3-Ф.5	күнделікті гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін біледі:		
	дағдыларды сақтайды	дағдыларды меңгерген	дағдыларды сақтауға талпынады
Коммуникативтік дағдыларды дамыту			
Сөйлеуді дамыту			
3-К.1	дауысты және кейбір дауыссыз дыбыстарды анық айтады:		
	анық айтады	кейбіреуін айтады	анық айта алмайды
3-К.2	қоршаған ортаға қатысты әртүрлі сұрақтарға жауап береді:		
	сұрақтарға жауап береді	кейбіреуіне жауап береді	жауап бермейді
3-К.3	сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстырады:		
	байланыстыра алады	кейбіреуін байланыстырады	байланыстыра алмайды
3-К.4	дұрыс сөйлеу қарқынына ие:		
	сөйлегенде қарқынды сақтайды	дұрыс сөйлеу қарқыны қалыптасады	дұрыс сөйлеу қарқыны қалыптаспаған
3-К.5	естігені, көргені, өзі қолдан жасаған заттары туралы айтады:		
	анық айтады	айтып беруге тырысады	айта алмайды
Көркем әдебиет			
3-К.6	кітаптардағы суреттерді өз бетінше, басқа балалармен бірге қарастырады, көрген суреттері бойынша өз ойын айтады:		
	қарастырады, ойын анық айтады	қарастырады, өз ойын толық жеткізе алмайды	қарастырады бірақ өз ойын айта алмайды
3-К.7	әдеби шығармалардың мазмұнын тыңдайды және түсінеді, сюжетті эмоционалды қабылдайды, кейіпкерлерге жанашырлық танытады:		
	тыңдайды, түсінеді, кейіпкерлерге	ішінара түсінеді, жанашырлық танытады	тыңдайды және түсінеді, кейіпкерлерге

	жанашырлық танытады		жанашырлық танытпайды
3-К.8	ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнайды, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің рөлін сомдайды:		
	қызығып ойнайды, рөлдерді сомдайды	ойнайды, рөлді сомдауға талпынады	ойнамайды және көрністерде ойнауға қызығушылық танытпайды
3-К.9	оқылған шығармадан қызықты үзінділерді, сөздер мен қарапайым сөз тіркестерін қайталап айтады:		
	қайталап айтады	қайталап айтуға талпынады	анық айта алмайды
3-К.10	тақпақтарды, өлеңдерді мәнерлеп жатқа айтады:		
	мәнерлеп, жатқа айтады	жатқа айтады, бірақ мәнерлеп айта алмайды	сөздерді анық айтпайды
Қазақ тілі			
3-К.11	қазақ тіліне тән дыбыстарды, осы дыбыстармен берілген сөздерді айтады:		
	анық айтады	кейбіреуін айтады	анық айта алмайды
3-К.12	өзіне айтылған сөздерді ынта қойып тыңдайды және түсінеді:		
	тыңдайды, түсінеді	кейбіреуін түсінеді	тыңдайды, бірақ түсінбейді
3-К.13	күнделікті жиі қолданылатын сөздердің мәнін түсінеді және оларды ауызекі сөйлеуде өз бетінше дұрыс қолданады:		
	түсінеді, дұрыс қолданады	ішінара түсінеді, қолданады	түсінеді, бірақ дұрыс қолдана алмайды
3-К.14	ересектердің сөзін тыңдайды және түсінеді, өз ойын айтады:		
	тыңдайды және түсінеді, өз ойын айтады	тыңдайды, түсінеді, ойын айтуға тырысады	тыңдайды, ішінара түсінеді, ойын анық жеткізе алмайды
3-К.15	таныс ертегілер мен шағын шығармалардың мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, мазмұнын өз бетінше қайталап айтады:		
	қайталап айтады, сұрақтарға жауап береді	қайталап айтуға талпынады	қайталап айта алмайды, бірақ сұрақтарға жауап береді
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			
Математика негіздері			
3-Т.1	«бір», «көп» ұғымдарын ажыратады:		
	дұрыс ажыратады	ішінара ажыратады	ажыратуға талпынады
3-Т.2	жаңаны тануға ұмтылады, заттарды қызығып, қуанып зерттейді:		
	жаңа заттарды белсенді зеделейді, білуге құмар	заттарды зеделейді, жаңа заттарды зерделеуге уақытша қызығушылық танытады	жаңа заттар мен ойыншықтарды білуге және зерделеуге тырыспайды
3-Т.3	ұзындығы, ені, биіктігі, жалпы шамасы бойынша заттарды салыстырады:		
	салыстыра алады	кейбіреуін салыстырады	салыстыра алмайды
3-Т.4	ұстау және көру тәсілдері арқылы геометриялық фигураларды зерттейді, атайды:		
	зерттейді, атайды	зерттейді, ішінара атайды	зерттейді, бірақ атай алмайды
3-Т.5	өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтайды:		
	анықтайды	ішінара анықтайды	анықтай алмайды
Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту			
Сурет салу			

3- Ш.1	сызықтарды, штрихтарды, дақтарды, бояуларды ретімен қолдана біледі:		
	қолдана алады	кейбіреуін қолданады	қолдана алмайды
3- Ш.2	негізгі түстерді дұрыс атайды:		
	дұрыс атайды	кейбіреуін атайды	толық атай алмайды
3- Ш.3	тұтас қағаз бетіне бейнені орналастыра алады:		
	орналастыра алады	кейбіреуін орналастырады	орналастыруға тырысады
3- Ш.4	пішіндерді бояудың бастапқы дағдыларын игерген:		
	игерген	дағдыларды ішінара меңгерген	игерген дағдыларын қолдануға талпынады
3- Ш.5	сурет салуда ұқыптылық танытады, қауіпсіздікті сақтайды:		
	суретті ұқыпты салады, қауіпсіздікті сақтайды	суретті ұқыпты салуға, қауіпсіздікті сақтауға талпынады	ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға тырысады
Мүсіндеу			
3- Ш.6	мүсіндеудің әртүрлі тәсілдерін пайдаланады:		
	пайдаланады	ішінара қолданады	қолдануға тырысады
3- Ш.7	бірнеше бөліктерді қосу, қысу, біріктіру арқылы өсімдіктерді және жануарларды мүсіндейді:		
	мүсіндей алады	мүсіндеуге тырысады	мүсіндейді, бірақ бөліктерді біріктіре алмайды
3- Ш.8	заттар мен бұйымдарды өз бетінше мүсіндей алады:		
	мүсіндеуде дербестік танытады	өз бетінше мүсіндеуге талпынады	ересектің көмегімен мүсіндейді
3- Ш.9	жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіреді:		
	біріктіреді	ішінара біріктіреді	біріктіруге тырысады
3- Ш.10	мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтайды:		
	қауіпсіздікті сақтайды	қауіпсіздіктің кейбір ережелерін сақтауға талпынады	ескерткен кезде қауіпсіздікті сақтайды
Жапсыру			
3- Ш.11	желімдеу техникасының бастапқы дағдыларын игерген:		
	игерген	ішінара игерген	игеруге талпынады
3- Ш.12	бейнеленетін заттарға сәйкес түрлі-түсті қағаздардан дайын пішіндерді таңдай алады:		
	пішіндерді таңдайды	кейбіреуін таңдай алады	таңдауға тырысады
3- Ш.13	ересектер даярлаған ірі және ұсақ элементтерді орналастырады және желімдейді:		
	орналастырады және желімдейді	орналастырады, желімді қолдана алмайды	желімдеуге талпынады
3- Ш.14	ұжымдық жұмыстарға қатысады және оларды қызығып жасайды:		
	қатысады, қызығып жасайды	қатыспайды, жеке жұмыс жасағанды ұнатады	қатысуға талаптанады
3- Ш.15	геометриялық фигураларды ажыратады, оларды ою-өрнектермен безендіреді:		
	ажыратады, безендіреді	кейбіреуін ажыратады, бірақ безендіре алмайды	ажырата алмайды, ою-өрнектерге қызығушылық танытады
Құрастыру			
3- Ш.16	құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап, зерттейді:		
	сызбаларға, үлгілерге сәйкес зерттейді	зерттеуге қызығушылық танытады	зерттеуге талпынбайды

3- Ш.17	эртүрлі түстегі және пішіндегі бөлшектерден қарапайым құрылыстар тұрғызады:		
	құрылыстар тұрғызады	құрылыс тұрғызуға талпынады	тұрғыза алмайды
3- Ш.18	ұжымдық құрылыс жасауға қатысады:		
	қатысады	ұжымдық жұмысқа қызығушылық танытады	қатысады, бірақ белсенділік танытпайды
3- Ш.19	ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша, ойдан құрастыра алады:		
	үлгі бойынша және ойдан құрастырады	үлгі бойынша құрастырады, ойдан құрастыруға ұмтылады	тек үлгі бойынша құрастырады
3- Ш.20	өзі құраған құрылысымен ойнайды, ойнап болған соң құрылыс бөлшектерін жинайды:		
	қызығушылықпен ойнайды, жинайды	ойнайды, жинауға талпынады	ойнамайды, жинамайды
Музыка			
3- Ш.21	музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдайды, музыканың сипатын түсінеді:		
	тыңдайды, түсінеді	тыңдайды, музыкаға қызығушылық танытпайды	тыңдайды, бірақ түсінбейді
3- Ш.22	әннің қарқынына сәйкес топпен қосылып ән айтады, әнді барлығымен бірге бастайды және аяқтайды:		
	әнді барлығымен бірге бастайды және аяқтайды	әнді барлығымен бірге бастайды, бірге аяқтауға тырысады	әнді барлығымен бірге бастайды, бірақ бірге айта алмайды
3- Ш.23	билейтін әуендерге сәйкес қимылдарды өз бетінше орындайды:		
	белсенділік танытады, қимылдарды өз бетінше орындайды	ересекпен бірге қимылды өз бетінше орындайды	өз бетінше орындауға тырысады
3- Ш.24	қазақ халқының қарапайым би қимылдарын біледі:		
	біледі	кейбіреуін біледі	білмейді
3- Ш.25	балалар музыка аспаптарын біледі, оларда ойнайды:		
	біледі, оларда қуана ойнайды	кейбіреуін біледі, оларда ойнайды	білмейді, оларда ойнайды
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру			
Қоршаған ортамен таныстыру			
3- Ә.1	отбасы мүшелері мен өзіне жақын адамдардың есімдерін атайды:		
	анық атайды	кейбіреуінің есімдерін атайды	атауға талпынады
3- Ә.2	көлік құралдарын атайды, жаяу жүргіншілерге және жолаушыларға арналған қарапайым ережелерді біледі:		
	атайды, біледі	ішінара атайды, кейбіреуін біледі	атауға, білуге талпынады
3- Ә.3	тұратын қаласы мен ауылы туралы, Қазақстан Республикасының бас қаласы, мемлекеттік рәміздері туралы бастапқы түсініктерге ие:		
	түсініктері бар	ішінара түсініктері бар	түсінуге талпынады
3- Ә.4	«дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерге ие:		
	«жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктері бар	кейбір «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы түсініктері бар	кейбір «жақсы» немесе «жаман» әрекеттерді (қылықтар) ажыратуға ұмтылады
3- Ә.5	табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылайды, топта, серуенде және табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтайды:		

	өзбетінше бақылайды, қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтайды	сирек бақылайды, сақтауға талпынады	ересектің қарауымен бақылайды, қауіпсіз мінез-құлық ережелерін өз бетінше сақтай алмайды
Ересек топ (4 жастағы балалар)			
Физикалық қасиеттерді дамыту			
<i>Дене шынықтыру</i>			
4-Ф.1	өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүреді:		
	жүреді	жүруге тырысады	жүруге талпынбайды
4-Ф.2	сызықтардың, арқанның, тақтайдың, гимнастикалық скамейканың, бөрененің бойымен тепе-теңдікті сақтап, жүреді:		
	тепе-теңдікті сақтап, жүреді	ішінара тепе-теңдікті сақтап, жүреді	тепе-теңдікті сақтай алмайды
4-Ф.3	аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап, сапта бір-бірінің артынан, әртүрлі бағытта, түрлі тапсырмаларды орындай отырып, шапшаң және баяу қарқынмен жүгіреді:		
	жүгіреді	ішінара жүгіреді	жүгіруге талпынбайды
4-Ф.4	доптарды домалатады, заттарды қашықтыққа лақтырады, доптарды кедергілер арқылы лақтырады және қағып алады:		
	домалатады, лақтырады, қағып алады	ішінара домалатады, лақтырады, қағып алады	домалатуға лақтыруға, қағып алуға талпынбайды
4-Ф.5	қимылды ойындарда физикалық қасиеттерді: жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік көрсетеді:және спорттық ойындардың ережелерін сақтайды:		
	көрсетеді, ережелерді сақтайды	көрсетеді, ережелерді сақтайды	көрсетпейді, ережелерді сақтамайды
4-Ф.6	жеке гигиенаның бастапқы дағдыларын сақтайды, өзінің сыртқы келбетін өз бетінше реттейді:		
	гигиена дағдыларын сақтайды, сыртқы келбетін өз бетінше реттейді	гигиена дағдыларын сақтауға талпынады, сыртқы келбетін өз бетінше реттеуге тырысады	гигиена дағдыларын өз бетінше сақтамайды, сыртқы келбетіне мән бермейді
Коммуникативтік дағдыларды дамыту			
Сөйлеуді дамыту			
4-К.1	дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айтады, белгілі дыбысқа ауызша сөздерді табады:		
	дұрыс айтады, сөздерді табады	ішінара дұрыс айтады, сөздерді кейде табады	дұрыс айтпайды, сөздерді таппайды
4-К.2	сөйлегенде сөйлемдердің түрлерін (жай және күрделі), сын есімдерді, етістіктерді, үстеулерді, қосымшаларды қолданады:		
	қолданады	ішінара қолданады	қолданбайды
4-К.3	өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларын біледі:		
	атауларын біледі	ішінара атауларын біледі	атауларын білмейді
4-К.4	сан есімдерді ретімен атайды, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде байланыстырып айтады:		

	<i>ретімен атайды, байланыстырып айтады</i>	<i>ішінара ретімен атайды, байланыстырып айтады</i>	<i>ретімен атай алмайды, байланыстырып айта алмайды</i>
4-К.5	бейнелеген суреттер мен заттар (бұйымдар) бойынша әңгімелер құрастырады:		
	<i>әңгімелер құрастырады</i>	<i>ішінара әңгімелер құрастырады</i>	<i>әңгімелер құрастыруға талпынбайды</i>
4-К.6	шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтады:		
	<i>қайталап айтады</i>	<i>қайталап айтуға тырысады</i>	<i>қайталап айтуға талпынбайды</i>
Көркем әдебиет			
4-К.7	шығарма мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтайды:		
	<i>реттілігін сақтайды</i>	<i>ішінара реттілігін сақтайды</i>	<i>реттілігін сақтамайды</i>
4-К.8	кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарап, ертегі, әңгіме құрастырады:		
	<i>құрастырады</i>	<i>құрастыруға тырысады</i>	<i>құрастыруға талпынбайды</i>
4-К.9	сахналық қойылымдарға қатысады, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын қолданады:		
	<i>қатысады, қолданады</i>	<i>ішінара қатысады, қолданады</i>	<i>қатыспайды, қолданбайды</i>
4-К.10	дауыс күшін өзгерте отырып, әртүрлі интонацияларды жаңғыртады:		
	<i>жаңғыртады</i>	<i>ішінара жаңғыртады</i>	<i>жаңғыруға талпынбайды</i>
4-К.11	еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдайды:		
	<i>өздігінен сомдайды</i>	<i>өздігінен сомдауға тырысады</i>	<i>қызығушылық танытпайды</i>
4-К.12	рөлді, сюжетті таңдауда бастамашылық пен дербестік танытады.		
	<i>бастамашылық пен дербестік танытады</i>	<i>ішінара бастамашылық пен дербестік танытады</i>	<i>бастамашылық пен дербестік танытпайды</i>
Қазақ тілі			
4-К.13	қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтады:		
	<i>анық айтады</i>	<i>ішінара анық айтады</i>	<i>анық айта алмайды</i>
4-К.14	туыстық қарым-қатынасты білдіретін сөздерді біледі, өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтады:		
	<i>нақты біледі, айтады</i>	<i>кейбіреуін біледі, айтуға тырысады</i>	<i>білмейді, айта алмайды</i>
4-К.15	өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтарды жатқа айтады:		
	<i>жатқа айтады</i>	<i>ішінара жатқа айтады</i>	<i>жатқа айтуға талпынбайды</i>
4-К.16	өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізеді:		
	<i>жеткізеді</i>	<i>жеткізуге тырысады</i>	<i>жай сөйлеммен ғана жеткізеді</i>
4-К.17	қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап береді:		
	<i>жауап береді</i>	<i>ішінара жауап береді</i>	<i>жауап беруге талпынбайды</i>
4-К.18	өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастырады:		
	<i>әңгіме құрастырады</i>	<i>ішінара әңгіме құрастырады</i>	<i>әңгіме құрастыра алмайды</i>
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			
Математика негіздері			

4-Т.1	5 көлемінде санай алады, сандарды ретімен атайды, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарға ие:		
	санайды, ұғымдарды біледі	санайды, ұғымдарды ажырата алмайды	санайды, ұғымдарды білуге талпынбайды
4-Т.2	екі затты ұзындығы, ені және биіктігі, жуандығы бойынша салыстырады:		
	салыстырады	ішінара салыстырады	салыстырмайды
4-Т.3	геометриялық фигураларды және геометриялық денелерді көру және сипап сезу арқылы зерттейді, оларды ажыратады және атайды:		
	зерттейді, ажыратады және атайды	зерттейді, ішінара ажыратады және атайды	зерттейді, ажыратып, атай алмайды
4-Т.4	тәулік бөліктерін ажыратады, олардың сипаттамалық ерекшеліктерін біледі:		
	ажыратады, ерекшеліктерін біледі	ажыратады, ерекшеліктерін шатастырады	ажырата алмайды, ерекшеліктерін білуге талпынбайды
4-Т.5	кеңістіктегі заттардың өзіне қатысты орнын анықтайды:		
	орнын анықтайды	ішінара орнын анықтайды	орнын анықтай алмайды
4-Т.6	қарапайым себеп-салдарлық байланысты орнатады:		
	байланыс орната алады	ішінара байланыс орната алады	байланыс орнатуға талпынбайды
Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту			
Сурет салу			
4-Ш.1	бейнелейтін заттарды қарайды, қолмен ұстап зерттейді:		
	заттарды қарайды, оларды зерттей алады	заттарды қарайды, ішінара зерттей алады	заттарды қарамайды, оларды зерттемейді
4-Ш.2	жеке заттарды және сюжеттік композицияларды салады:		
	салады	кейбіреулерін салады	сала алмайды
4-Ш.3	әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын жеткізеді:		
	арақатынасын жеткізеді	ішінара арақатынасын жеткізеді	арақатынасын жеткізе алмайды
4-Ш.4	қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктерді таниды:		
	реңктерді таниды	ішінара реңктерді таниды	реңктерді тануға талпынбайды
4-Ш.5	суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояу тәсілдерін біледі:		
	бояу тәсілдерін біледі	ішінара бояу тәсілдерін біледі	бояу тәсілдерін білуге талпынбайды
4-Ш.6	өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалайды:		
	өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалайды	өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалауға қызығушылық танытпайды	өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалауға талпынбайды
Мүсіндеу			
4-Ш.7	мүсіндейтін затты қолына алып, зерттейді оның өзіне тән ерекшеліктерін беруге тырысады:		

	<i>зерттейді, ерекшеліктерін беруге талпынады</i>	<i>ішінара зерттейді, ерекшеліктерін беруге талпынады</i>	<i>зерттеуге, ерекшеліктерін беруге талпынбайды</i>
4- Ш.8	ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндейді:		
	<i>әртүрлі тәсілдерді қолданып, мүсіндейді</i>	<i>ішінара әртүрлі тәсілдерді қолданып, мүсіндейді</i>	<i>мүсіндемейді, мүсіндеудің әртүрлі тәсілдерін қолдана алмайды</i>
4- Ш.9	бірнеше бөліктен тұратын заттарды пішіндейді, олардың орналасуын ескере отырып, пропорцияларды сақтай отырып, бөліктерді байланыстырады:		
	<i>заттарды пішіндейді, бөліктерді байланыстырады</i>	<i>заттардың кейбір бөліктерін пішіндейді, бөліктерді байланыстыруға тырысады</i>	<i>пішіндемейді бөліктерді байланыстыра алмайды</i>
4- Ш.10	ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына қарапайым композициялар құрастырады:		
	<i>композициялар құрастырады</i>	<i>ішінара композициялар құрастырады</i>	<i>композициялар құрастыра алмайды</i>
4- Ш.11	ұжымдық жұмысқа қатысады:		
	<i>ұжымдық жұмысқа белсене қатысады</i>	<i>бастама көрсетпестен ұжымдық жұмысқа қатысады</i>	<i>ұжымдық жұмысқа қатыспайды</i>
4- Ш.12	мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтайды:		
	<i>мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтайды</i>	<i>мүсіндеуде кейде қауіпсіздік ережелерін сақтамайды</i>	<i>қауіпсіздік ережелерін сақтамайды</i>
Жапсыру			
4- Ш.13	қайшыны дұрыс ұстайды және оны қолдана алады:		
	<i>қайшыны дұрыс ұстайды және оны қолдана алады</i>	<i>ересктің көмегімен қайшыны дұрыс қолдана алады</i>	<i>қайшыны дұрыс ұстай алмайды және оны қолдана алмайды</i>
4- Ш.14	жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды түрлі тәсілдермен қияды:		
	<i>түрлі тәсілдермен қияды</i>	<i>ішінара түрлі тәсілдермен қияды</i>	<i>түрлі тәсілдермен қия алмайды</i>
4- Ш.15	бірнеше бөліктерден тұратын заттарды орналастырады және желімдейді:		
	<i>орналастырады және желімдейді</i>	<i>ішінара орналастырады және желімдейді</i>	<i>орналастыра алмайды, желімдеуге талпынбайды</i>
4- Ш.16	қазақ оюларының бөліктерінен, өсімдік және геометриялық пішіндерден өрнектер жасайды, оларды кезектестіріп ретімен желімдейді:		
	<i>өрнектер жасайды, ретімен желімдейді</i>	<i>ішінара өрнектер жасайды, ретімен желімдейді</i>	<i>өрнектер жасауға талпынбайды, ретімен желімдей алмайды</i>
4- Ш.17	ұжымдық жұмыстарды орындауға қатысады:		
	<i>ұжымдық жұмыстарға қызығушылықпен қатысады</i>	<i>ұжымдық жұмыстарға белсенділік танытпайды</i>	<i>жұмысты өзі орындайды</i>

4- Ш.18	жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтайды, жұмысты ұқыптылықпен орындайды:		
	<i>қауіпсіздік ережелерін сақтайды, ұқыптылықпен орындайды</i>	<i>ішінара қауіпсіздік ережелерін сақтайды, ұқыптылықпен орындайды</i>	<i>қауіпсіздік ережелерін сақтамайды,</i>
Құрастыру			
4- Ш.19	құрылыс бөлшектерін ажыратады және атайды, оларды құрылымдық қасиеттерін ескере отырып пайдаланады:		
	<i>ажыратады және атайды, пайдаланады</i>	<i>ішінара ажыратады және атайды, пайдаланады</i>	<i>ажыратып атай алмайды, пайдалана алмайды</i>
4- Ш.20	өз бетінше ойдан құрастырады:		
	<i>өз бетінше ойдан құрастырады</i>	<i>құрастыру кезінде негізінен дәстүрлі, таныс бейнелерді қолданады</i>	<i>ойдан құрастыруға құрастыруға талпынбайды</i>
4- Ш.21	қағаз парағын түрлендіреді, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастырады:		
	<i>«оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастырады</i>	<i>«оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыруға тырысады</i>	<i>«оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыра алмайды</i>
4- Ш.22	табиғи және қалдық заттардан құрастырады:		
	<i>құрастырады</i>	<i>ішінара құрастырады</i>	<i>құрастыруға талпынбайды</i>
4- Ш.23	заттарды өз бетінше таңдап, ойдан композиция құрастырады:		
	<i>өз бетінше таңдайды, құрастырады</i>	<i>ішінара өз бетінше таңдайды, құрастырады</i>	<i>өз бетінше таңдай алмайды, құрастыруға талпынбайды</i>
4- Ш.24	қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен, тұрмыстық заттарын, олардың қандай материалдан жасалғанын біледі:		
	<i>материалын біледі</i>	<i>ішінара материалын біледі</i>	<i>материалын білмейді</i>
Музыка			
4- Ш.25	музыканы тыңдау мәдениетін сақтайды (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдайды), таныс шығармаларды таниды, олардың мазмұны туралы айтады:		
	<i>музыканы тыңдайды, музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдайды</i>	<i>музыкаға ішінара қызығушылық танытады, әрдайым музыканы аяғына дейін тыңдамайды</i>	<i>қызығушылық танытпайды, музыканы аяғына дейін тыңдамайды</i>
4- Ш.26	әнді созып, сөздерін анық айтады, таныс әндерді сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды:		
	<i>анық айтады, сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды</i>	<i>ішінара анық айтады, сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды</i>	<i>анық айта алмайды, сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындай алмайды</i>
4- Ш.27	музыканың ырғағымен жүреді, қимылдарды музыкамен сәйкестендіреді, қимылдарды орындауда шапшаңдық пен ептілік танытады:		

	<i>ырғақпен жүреді, сәйкестендіреді, шапшаңдық пен ептіліктанытады</i>	<i>ырғақпен жүреді, қимылдарды музыкамен сәйкестендіруге тырысады</i>	<i>музыка ырғағымен жүре алмайды, мызыка ырғағына сәйкес қимылды өзгерте алмайды</i>
4- Ш.28	ұлттық би өнеріне қызығушылық танытады, би қимылдарын орындайды:		
	<i>қызығушылық танытады, би қимылдарын орындайды</i>	<i>ішінара қызығушылық танытады, би қимылдарын орындайды</i>	<i>қызығушылық танытпайды, би қимылдарын орындауға талпынбайды</i>
4- Ш.29	музыка жанрларын анықтайды:		
	<i>анықтайды</i>	<i>ішінара анықтайды</i>	<i>анықтауға талпынбайды</i>
4- Ш.30	ағаш қасықтар, сылдырмақтар, асатаяқ, сазсырнай, домбырада қарапайым әуендерді ойнайды:		
	<i>әуендерді ойнайды</i>	<i>тырысады</i>	<i>әуендерді ойнай алмайды</i>
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру			
<i>Қоршаған ортамен таныстыру</i>			
4 - Ә.1	бала өзінің «Мен» бейнесін көрсетеді, ойын ашық айтады, өзінің пікірін білдіреді,өзімен санасқанды, өзін құрметтегенді ұнатады:		
	<i>пікірін білдіреді, өзімен санасқанды, құрметтегенді ұнатады</i>	<i>ішінара пікірін білдіреді, өзімен санасқанды, құрметтегенді ұнатады</i>	<i>пікірін білдірмейді, мән бермейді</i>
4 - Ә.2	отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы біледі, еңбек етуге қызығушылық танытады, тапсырманы жауапкершілікпен орындауға тырысады:		
	<i>еңбегі туралы біледі, тапсырманы жауапкершілікпен орындайды</i>	<i>ішінара еңбегі туралы біледі, тапсырманы ішінара орындайды</i>	<i>еңбегі туралы білуге. жауапкершілікпен орындауға талпынбайды</i>
4- Ә.3	айналасында болып жатқан жағдайларды ой елегінен өткізіп, өзінің әділ пікірін білдіреді:		
	<i>әділ пікірін білдіреді</i>	<i>пікірін білдіруге тырысады</i>	<i>пікірін білдіруге талпынбайды</i>
4 - Ә.4	өзінің туған жерін біледі, атайды, Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарайды, өз Отанын – Қазақстан Республикасын мақтан тұтады:		
	<i>біледі, атайды мақтан тұтады</i>	<i>біледі, атайды, ойын жеткізуге қысылады</i>	<i>біледі, атайды, ойын білдірмейді</i>
4- Ә.5	жолда жүру ережелерін, қоғамдық көліктегі мінез-құлық мәдениетінің ережелерін біледі:		
	<i>ережелерін біледі</i>	<i>ішінара ережелерін біледі</i>	<i>ережелерін білуге талпынбайды</i>
4 - Ә.6	ауа-райындағы және табиғаттағы маусымдық өзгерістерде қарапайым байланыстар орната алады, қоршаған ортада, табиғатта қауіпсіздікті сақтайды:		
	<i>байланыстар орната алады, қауіпсіздікті сақтайды</i>	<i>ішінара байланыстар орната алады қауіпсіздікті сақтайды</i>	<i>байланыстар орната алмайды, қауіпсіздікті сақтауға талпынбайды</i>
Мектепалды топ, мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып (5 жастағы балалар)			

Физикалық қасиеттерді дамыту			
<i>Дене шынықтыру</i>			
5-Ф.1	сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүреді, ересектің белгісімен тоқтап, қозғалыс бағытын өзгертіп, заттардың арасымен, жіптерден аттап жүреді:		
	<i>жүреді</i>	<i>жүруге тырысады</i>	<i>жүруге талпынбайды</i>
5-Ф.2	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіреді:		
	<i>жүгіреді</i>	<i>жүгіруге тырысады</i>	<i>жүгіруге талпынбайды</i>
5-Ф.3	ұлттық кимылды ойындар, жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға белсенділікпен қатысады, онда физикалық қасиеттерді: жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік көрсетеді:		
	<i>белсенділікпен қатысады, көрсетеді</i>	<i>қатысуға, көрсетуге тырысады</i>	<i>белсенділікпен қатыспайды</i>
5-Ф.4	спорттық ойындар мен жаттығуларда белсенділік танытады:		
	<i>белсенділік танытады</i>	<i>ішінара белсенділік танытады</i>	<i>белсенділік танытпайды</i>
5-Ф.5	гигиеналық шараларды өз бетінше орындайды:		
	<i>өз бетінше орындайды</i>	<i>ішінара өз бетінше орындауға тырысады</i>	<i>өз бетінше орындай алмайды</i>
5-Ф.6	өзіне – өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын біледі:		
	<i>дағдыларды біледі</i>	<i>дағдыларды ішінара меңгереді</i>	<i>дағдыларды білмейді</i>
5-Ф.7	салауатты өмір салтының құндылығын түсінеді:		
	<i>құндылығын түсінеді</i>	<i>ұстауға тырысады</i>	<i>түсінуге талпынбайды</i>
Коммуникативтік дағдыларды дамыту			
Сөйлеуді дамыту			
5-К.1	сөздерге дыбыстық талдау жасай алады:		
	<i>талдау жасай алады</i>	<i>ішінара талдау жасай алады</i>	<i>талдау жасай алмайды</i>
5-К.2	сөйлегенде зат есімдерді, сын есімдерді, үстеулерді, көп мағыналы сөздерді, синонимдер мен антонимдерді қолданады:		
	<i>қолданады</i>	<i>ішінара қолданады</i>	<i>қолданбайды</i>
5-К.3	зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен байланыстырып айтады:		
	<i>байланыстырып айтады</i>	<i>ішінара байланыстырып айтады</i>	<i>байланыстырып айта алмайды</i>
5-К.4	әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қояды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап береді:		
	<i>сұрақтарды дұрыс қояды, толық жауап береді</i>	<i>ішінара сұрақтар қояды, оларға қысқаша жауап береді</i>	<i>сұрақтарды дұрыс қоя алмайды, оларға жауап беруге талпынбайды</i>
5-К.5	бақылаулар мен сюжеттік суреттер бойынша әңгімелер құрастырады:		
	<i>әңгімелер құрастырады</i>	<i>ішінара әңгімелер құрастырады</i>	<i>әңгімелер құрастыра алмайды</i>
5-К.6	әңгімелерді бірізді айтып береді:		
	<i>әңгіме айта алады</i>	<i>ішінара әңгіме айта алады</i>	<i>әңгіме айта алмайды</i>

5-К.7	әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті, әдепті ұстайды:		
	өзін мәдениетті, әдепті ұстайды	өзін мәдениетті, әдепті ұстауға тырысады	өзін мәдениетті, әдепті ұстауға талпынбайды
Көркем әдебиет			
5-К.8	себеп-салдарлық байланыстарды, әдеби жанрларды ажыратады:		
	ажыратады	ішінара ажыратады	ажырата алмайды
5-К.9	өлеңдерді мәнерлеп, интонациямен оқиды:		
	интонациямен оқиды	ішінара интонациямен оқиды	оқуға талпынбайды
5-К.10	мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталапайтады:		
	қайталап айтады	ішінара қайталап айтады	қайталап айта алмайды
5-К.11	рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын береді:		
	рөлдерде ойнайды	ішінара рөлдерде ойнайды	рөлдерде ойнауға талпынбайды
5-К.12	қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі, дербес орындайды:		
	мәнерлі, дербес орындайды	ішінара мәнерлі, дербес орындайды	мәнерлі, дербес орындауға талпынбайды
5-К.13	түрлі дереккөздерден алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөліседі:		
	ақпараттарымен, әсерлерімен бөліседі	ішінара ақпараттарымен, әсерлерімен бөліседі	ақпараттарымен, әсерлерімен бөліспейді
5-К.14	айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіреді:		
	көзқарасын білдіреді	ішінара көзқарасын білдіреді	көзқарасын білдірмейді
Сауат ашу негіздері			
5-К.15	сөздерге дыбыстық талдау жасайды, сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтайды:		
	талдау жасайды	талдау жасауға тырысады	талдау жасай алмайды
5-К.16	барлық дыбыстарды анық айтады, дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажыратады:		
	анық айтады, ажыратады	анық айтады, кейбіреуін ажыратады	анық айтпайды, ажырата алмайды
5-К.17	берілген буынға сөз құрастырады:		
	сөз құрастырады	ішінара сөз құрастырады	құрастыра алмайды
5-К.18	берілген сөздерден жай сөйлемдер құрастырады:		
	жай сөйлемдер құрастырады	ішінара жай сөйлемдер құрастырады	жай сөйлемдер құрастыруға талпынбайды
5-К.19	қаламды дұрыс ұстай алады:		
	қаламды дұрыс ұстай алады	қаламды дұрыс ұстауға тырысады	қаламды дұрыс ұстай алмайды
5-К.20	түрлі сызықтарды салады:		
	сызықтарды дұрыс салады	ішінара сызықтарды салады	сызықтарды сала алмайды
5-К.21	жазу парағында бағдарлай біледі, жазу жолы мен жоларалық кеңістікті ажыратады:		
	бағдарлайды, кеңістікті ажыратады	бағдарлауға тырысады	бағдарлай білмейді, кеңістікті ажырата алмайды
Қазақ тілі			
5-К.22	қазақ тіліне тән ә, ө, к, ү, ұ, і, ғ, ң, һ дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді анық айтады:		

	<i>сөздерді анық айтады</i>	<i>кейбір сөздерді анық айта алмайды</i>	<i>сөздерді дұрыс айтуға талпынады</i>
5- К.23	өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтарды жатқа айтады:		
	<i>жатқа айтады</i>	<i>ішінара жатқа айтады</i>	<i>жатқа айтуға талпынады</i>
5- К.24	әңгімелесушіге сұрақтарды дұрыс қояды, оған қысқа және толық нақты жауап береді:		
	<i>сұрақтарды дұрыс қояды, нақты жауап береді</i>	<i>ішінара сұрақтарды дұрыс қояды, нақты жауап беруге тырысады</i>	<i>сұрақтарды дұрыс қоя алмайды, нақты жауап бермейді</i>
5- К.25	тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен, жүйелі түрде жеткізеді:		
	<i>ретімен, жүйелі түрде жеткізеді</i>	<i>ішінара ретімен, жүйелі түрде жеткізеді</i>	<i>ретімен, жүйелі түрде жеткізуге талпынады</i>
5- К.26	бір-бірімен еркін диалог құрады:		
	<i>диалог құрады</i>	<i>ішінара диалог құрады</i>	<i>диалог құра алмайды</i>
5- К.27	өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастырады:		
	<i>әңгіме құрастырады</i>	<i>әңгіме құрастыруға тырысады</i>	<i>әңгіме құрастыра алмайды</i>
5- К.28	ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттайды:		
	<i>сипаттайды</i>	<i>ішінара сипаттайды</i>	<i>сипаттауға талпынады</i>
Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту			
<i>Математика негіздері</i>			
5-Т.1	жиындарды бөліктерге бөледі және оларды қайта біріктіреді:		
	<i>бөледі және қайта біріктіреді</i>	<i>ішінара бөледі және қайта біріктіреді</i>	<i>бөле алмайды, қайта біріктіруге талпынады</i>
5-Т.2	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды біледі, «Қанша?», «нешінші?» сұрақтарын ажыратады, оларға дұрыс жауап береді:		
	<i>біледі, ажыратады, дұрыс жауап береді</i>	<i>біледі, ішінара ажыратады, дұрыс жауап беруге тырысады</i>	<i>кері санауда шатасады, ажырата алмайды, дұрыс жауап бере алмайды</i>
5-Т.3	әртүрлі белгілері бойынша заттарды салыстыра алады (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы):		
	<i>салыстыра алады</i>	<i>ішінара салыстыра алады</i>	<i>салыстыра алмайды</i>
5-Т.4	заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастырады:		
	<i>ретімен орналастырады</i>	<i>ішінара ретімен орналастырады</i>	<i>ретімен орналастыра алмайды</i>
5-Т.5	қағаз бетінде бағдарлай біледі, апта күндерін, жыл мезгілдері бойынша айларды ретімен атайды:		
	<i>бағдарлай біледі, ретімен атайды</i>	<i>ішінара бағдарлай біледі, ретімен атайды</i>	<i>бағдарлауға, ретімен атауға талпынады</i>
5-Т.6	геометриялық пішіндерді (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) ажыратады және атайды:		
	<i>геометриялық пішіндерді ажыратады және атайды</i>	<i>геометриялық пішіндерді ішінара ажыратады және атайды</i>	<i>геометриялық пішіндерді ажыратады, бірақ атай алмайды</i>
5-Т.7	түрлі сызықтарды салады:		
	<i>түрлі сызықтарды салады</i>	<i>ішінара түрлі сызықтарды салады</i>	<i>түрлі сызықтарды сала алмайды</i>

Балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту			
<i>Сурет салу</i>			
5- III.1	тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптарарқылы жеткізеді:		
	<i>тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптарарқылы жеткізеді</i>	<i>тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптар арқылы ішінара жеткізеді</i>	<i>тірі табиғат заттарының бейнелерін күрделі емес қимылдар мен қалыптарарқылы жеткізуге тырыспайды</i>
5- III.2	бояуларды қолдануды, бояғышта акварельді сумен араластыруды, қанықтүстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояуды біледі:		
	<i>бояуларды қолдана алады, түрліше басып бояуды біледі</i>	<i>бояуларды қолдана алады, ішінара түрліше басып бояуды біледі</i>	<i>бояуларды қолдана алмайды, түрліше басып бояуға тырыспайды</i>
5- III.3	жаңа түстер (күлгін) және реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояудыараластыру арқылы шығарады:		
	<i>жаңа түстер және реңктерді шығара алады</i>	<i>бояуды араластыру арқылы жаңа түстер және реңктерді шығаруға тырысады</i>	<i>бояуды араластыру арқылы жаңа түстер және реңктерді шығара алмайды</i>
5- III.4	ұжыммен бірге жұмыс істейді, міндеттерді өзара келісіп орындайды:		
	<i>өзара келісіп орындайды</i>	<i>ішінара өзара келісіп орындайды</i>	<i>өзара келісіп орындауға талпынбайды</i>
5- III.5	қазақ оюларының элементтерін салады және олармен киімдерді, тұрмыстық заттарды безендіреді:		
	<i>қазақ оюларының элементтерін салады және олармен киімдерді, тұрмыстық заттарды безендіреді</i>	<i>қазақ оюларының элементтерін салады және олармен киімдерді, тұрмыстық заттарды ішінара безендіреді</i>	<i>қазақ оюларының элементтерін сала алмайды және олармен киімдерді, тұрмыстық заттарды безендіре алмайды</i>
5- III.6	сюжеттік суреттерді салады:		
	<i>суреттердісалады</i>	<i>ішінара суреттерді салады</i>	<i>суреттерді салуға талпынады</i>
5- III.7	сурет салуда ұқыптылықты, қауіпсіздікті сақтайды:		
	<i>ұқыптылықты, қауіпсіздікті сақтайды</i>	<i>ішінара ұқыптылықты, қауіпсіздікті сақтайды</i>	<i>ұқыптылықты, қауіпсіздікті сақтауға талпынады</i>
<i>Мүсіндеу</i>			
5- III.8	шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды мүсіндейді:		
	<i>мүсіндейді</i>	<i>ішінара мүсіндейді</i>	<i>мүсіндеуге талпынады</i>
5- III.9	қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, адам мен жануардың пішіндерін мүсіндейді:		
	<i>мүсіндейді</i>	<i>ішінара мүсіндейді</i>	<i>мүсіндемейді</i>
5- III.10	мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолданады:		
	<i>қолданады</i>	<i>бірнешеуін ғана қолданады</i>	<i>қолдануға талпынады</i>

5- Ш.11	ертегілер мен әңгімелердің мазмұны бойынша сюжеттік композицияларды құрады:		
	<i>құрады</i>	<i>ішінара құрады</i>	<i>құрастыруға талпынады</i>
5- Ш.12	қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын, тұрмыстық заттарын, зергерлік бұйымдарын мүсіндейді және оларды ою-өрнектермен және қосымшазаттармен безендіреді:		
	<i>мүсіндейді, безендіреді</i>	<i>ішінара мүсіндейді, безендіреді</i>	<i>мүсіндеуге, безендіруге талпынады</i>
5- Ш.13	ортақ композиция құру үшін ұжыммен мүсіндеу дағдыларын меңгерген:		
	<i>меңгерген</i>	<i>ішінара меңгерген</i>	<i>меңгеруге талпынады</i>
5- Ш.14	жұмысты ұқыпты орындайды, қауіпсіздік ережелерін сақтайды:		
	<i>жұмысты ұқыпты орындайды, қауіпсіздік ережелерін сақтайды</i>	<i>ішінара жұмысты ұқыпты орындайды, қауіпсіздік ережелерін сақтайды</i>	<i>ұқыпты орындауға тырыспайды, қауіпсіздік ережелерін сақтамайды</i>
Жапсыру			
5- Ш.15	қайшымен түрлі геометриялық пішіндерді қияды, қайшы мен желімді дұрыс қолданады:		
	<i>түрлі геометриялық пішіндерді пішіндерді қияды, дұрыс қолданады</i>	<i>түрлі геометриялық пішіндерді пішіндерді қиюға талпынады</i>	<i>түрлі геометриялық пішіндерді қайшымен дұрыс қия алмайды</i>
5- Ш.16	таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірдей бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қияды:		
	<i>әртүрлі пішіндегі заттарды қияды</i>	<i>әртүрлі пішіндерді қиюға тырысады</i>	<i>әртүрлі пішіндерді қия алмайды</i>
5- Ш.17	жұмыс тәсілдерін таңдайды және түсіндіреді:		
	<i>таңдайды және түсіндіреді</i>	<i>ішінара таңдайды және түсіндіреді</i>	<i>таңдауға және түсіндіруге талпынады</i>
5- Ш.18	бірнеше бөліктерден бейнелерді құрастырады:		
	<i>бейнелерді құрастырады</i>	<i>ішінара бейнелерді құрастырады</i>	<i>бейнелерді құрастыруға талпынады</i>
5- Ш.19	жұмысты жеке және топпен бірлесіп жасайды, топтық жұмыстаміндеттерді келісіп атқарады:		
	<i>жеке және топпен бірлесіп жасайды, келісіп атқарады</i>	<i>жеке жасайды, шағын топпен жасауға қызығушылық танытпайды</i>	<i>жұмысты жеке де топпен де орындамайды</i>
5- Ш.20	сюжеттік композициялар жасайды, оларды сәнді бөлшектермен толықтырады:		
	<i>сюжеттік композициялар жасайды, сәнді</i>	<i>ішінара сюжеттік композициялар жасайды, сәнді</i>	<i>сюжеттік композициялар жасамайды</i>

	<i>бөлшектермен толықтырады</i>	<i>бөлшектермен толықтырмайды</i>	
5-III.21	еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтайды:		
	<i>ережелерді сақтайды</i>	<i>ішінара ережелерді сақтайды</i>	<i>ережелерді сақтауға талпынады</i>
Құрастыру			
5-III.22	ұсынылған тақырыпқа, өз бетінше ойдан құрастырады:		
	<i>ойдан құрастырады</i>	<i>ішінара ойдан құрастырады</i>	<i>ойдан құрастыруға талпынады</i>
5-III.23	қалдық және табиғи материалдан құрастырады:		
	<i>құрастырады</i>	<i>ішінара құрастырады</i>	<i>құрастыруға талпынады</i>
5-III.24	өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табады, оларды құрастыруда қолданады:		
	<i>құрастыруда қолданады</i>	<i>ішінара құрастыруда қолданады</i>	<i>құрастыруда қолдануға талпынады</i>
5-III.25	ойынға қажетті құрылысты бірлесіп ойдан құрастырады, жұмысты бірге келісіп орындайды, дайын құрылыспен ойнайды:		
	<i>құрастырады, келісіп орындайды, құрылыспен ойнайды</i>	<i>ішінара құрастырады, келісіп орындайды, құрылыспен ойнайды</i>	<i>құрастыруға, келісіп орындауға, құрылыспен ойнауға талпынады</i>
5-III.26	ұжыммен бірге жұмыс істейді:		
	<i>ұжыммен бірге жұмыс істейді</i>	<i>ұжыммен бірге жұмыс істеуге тырысады</i>	<i>ұжыммен бірге жұмыс істей алмайды</i>
5-III.27	жазық қағаз пішіндерді көлемді пішіндерге өзгертеді:		
	<i>өзгертеді</i>	<i>ішінара өзгертеді</i>	<i>өзгертуге талпынады</i>
5-III.28	жұмыс орнында қауіпсіздік ережелерін сақтайды:		
	<i>қауіпсіздік ережелерін сақтайды</i>	<i>ішінара қауіпсіздік ережелерін сақтайды</i>	<i>қауіпсіздік ережелерін сақтауға талпынады</i>
Музыка			
5-III.29	қарапайым музыкалық жанрларды ажыратады (күй, ән, би, марш):		
	<i>ажыратады</i>	<i>ішінара ажыратады</i>	<i>ажыратуға талпынады</i>
5-III.30	таныс әндерді өз бетінше музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды:		
	<i>орындайды</i>	<i>ішінара орындайды</i>	<i>орындауға талпынады</i>
5-III.31	әннің сөзін анық айтады, музыка сипатын қабылдайды және жеткізеді:		
	<i>анық айтады, қабылдайды және жеткізеді</i>	<i>ішінара анық айтады, қабылдайды және жеткізеді</i>	<i>анық айтуға қабылдауға және жеткізуге талпынады</i>
5-III.32	шығарманың жеке фрагменттерін (кіріспе, қайырмасы, соңы) ажырата алады:		
	<i>шығарманың жеке фрагменттерін ажырата алады</i>	<i>шығарманың жеке фрагменттерін ажыратуға тырысады</i>	<i>шығарманың жеке фрагменттерін ажыратпайды</i>
5-III.33	музыкалық аспаптарда қарапайым әуендерді ойнайды:		
	<i>қарапайым әуендерді ойнайды</i>	<i>ішінара қарапайым әуендерді ойнайды</i>	<i>қарапайым әуендерді ойнауға талпынады</i>
5-III.34	әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындайды:		
	<i>шығармашылықпен орындайды</i>	<i>ішінара шығармашылықпен орындайды</i>	<i>шығармашылықпен орындауға талпынады</i>
	музыканың сипатына сәйкес қимылдарды орындайды:		

5- Ш.35	<i>музыканың сипатына сәйкес қимылдарды орындайды</i>	<i>музыканың сипатына сәйкес қимылдарды орындауға тырысады</i>	<i>музыканың сипатына сәйкес қимылдарды орындамайды</i>
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру			
Қоршаған ортамен таныстыру			
5 - Ә.1	өз күші мен мүмкіндіктеріне сенеді, еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсінеді:		
	<i>өз күші мен мүмкіндіктеріне сенеді, еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсінеді</i>	<i>өз күші мен мүмкіндіктеріне сенімділік жоқ, еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсінеді</i>	<i>өз күші мен мүмкіндіктеріне сенбiмсiз, еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсінбейді</i>
5 - Ә.2	туыстық байланыстарды түсінеді, үлкендерді сыйлайды, кішіге қамқорлық танытады:		
	<i>туыстық байланыстарды түсінеді, үлкендерді сыйлайды, кішіге қамқорлық танытады</i>	<i>сыйлауды, қамқорлық танытуды ішінара түсінеді</i>	<i>түсінуге және орындауға тырысады</i>
5 - Ә.3	өз ойын түсінікті жеткізеді, өзінің пікірін айтады:		
	<i>түсінікті жеткізеді, пікірін айтады</i>	<i>түсінікті жеткізуге пікірін айтуға талпынады</i>	<i>түсінікті жеткізе алмайды, пікірін білдірмейді</i>
5 - Ә.4	арнайы көлік құралдарының қолданылуын, жол қозғалысының қарапайым ережелерін біледі:		
	<i>біледі</i>	<i>ішінара біледі</i>	<i>білмейді</i>
5 - Ә.5	өз Отанын жақсы көреді, Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлері мен тарихи орындарының маңыздылығын түсінеді:		
	<i>мақтан тұтады, маңыздылығын түсінеді</i>	<i>жақсы көреді, маңыздылығын түсінеді</i>	<i>маңыздылығын түсінуге тырысады</i>
5 - Ә.6	тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылайды және түсінеді, табиғатты қорғау, сақтау, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы біледі:		
	<i>бақылайды және түсінеді, біледі</i>	<i>бақылайды және ішінара түсінеді, біледі</i>	<i>бақылайды, түсінбейді</i>
5 - Ә.7	өз өмірінің қауіпсіздігін түсінеді және сақтайды, ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінеді және ажыратады:		
	<i>түсінеді және ажыратады</i>	<i>түсінеді және ішінара ажыратады</i>	<i>түсінуге және ажыратуға тырысады</i>

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы
негізінде**

**20_____ - 20____ оқу жылына арналған
ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Мектепке дейінгі ұйым (балабақша/ мектепке дейінгі шағын орталық) /
Мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып

Мектепке дейінгі ұйымдағы топ

Балалардың

жасы _____

Жоспар қандай кезеңге жасалды (айды, жылды көрсету) _____

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	
	Сөйлеуді дамыту	
	Көркем әдебиет	
	Сауат ашу негіздері	
	Қазақ тілі	
	Сенсорика/ Математика негіздері	
	Қоршаған ортамен таныстыру	
	Құрастыру	
	Сурет салу	
	Мүсіндеу	
	Жапсыру	
	Музыка	

Ескерту: перспективалық жоспарды тәрбиеші жас тобында жұмыс істейтін педагогтермен (қазақ тілі мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) және мектепалды сынып тәрбиешісімен бірлесіп оқу жылы басталғанға дейін бір рет жасайды.

Мектепке дейінгі ұйым (балабақша/ мектепке дейінгі шағын орталық) /
Мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып

Мектепке дейінгі ұйымдағы топ

Балалардың

жасы _____

Жоспар қандай кезеңге жасалды (айды, жылды көрсету) _____

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	
	Сөйлеуді дамыту	
	Көркем әдебиет	
	Сауат ашу негіздері	
	Қазақ тілі	
	Сенсорика/ Математика негіздері	
	Қоршаған ортамен таныстыру	
	Құрастыру	
	Сурет салу	
	Мүсіндеу	
	Жапсыру	
	Музыка	

Ескерту: перспективалық жоспарды тәрбиеші жас тобында жұмыс істейтін педагогтермен (қазақ тілі мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) және мектепалды сынып тәрбиешісімен бірлесіп оқу жылы басталғанға дейін бір рет жасайды.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектепке дейінгі ұйым (балабақша/ мектепке дейінгі шағын орталық)

Топ _____
 Балалардың
 жасы _____

Жоспар қандай кезеңге жасалды (апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау					
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу					
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)					
Ертеңгілік жаттығу					
Таңғы ас					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық					
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет					
2- таңғы ас					
Серуенге дайындық					
Серуен					
Серуеннен оралу					
Түскі ас					
Түскі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары					
Бесін ас					

Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)					
Балалармен жеке жұмыс					

Серуенге дайындық					
Серуен					
Серуеннен оралу					
Кешкі ас					
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)					
Балалардың үйге қайтуы					

Ескерту: Ұйымдастырылған іс-әрекет мектепке дейінгі ұйымның кестесіне сәйкес күннің бірінші және екінші жартысына жоспарланады. Циклограмманы тәрбиеші жас тобында жұмыс істейтін басқа педагогтермен (қазақ тілі мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысы, музыка жетекшісі) бірлесіп жасайды.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Мектептегі (лицейдегі/ гимназиядағы) мектепалды сынып

Балалардың
жасы _____

Жоспар қандай кезеңге жасалды (апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау					
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу					
Балалардың дербес әрекеті(аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)					
Ертеңгілік жаттығу					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық					
Кестеге сәйкес ұйымдастырылған іс-әрекет					
Серуенге дайындық					
Серуен					
Серуеннен оралу					
Балалармен жеке жұмыс					

Балалардың дербес әрекеті(аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)					
Балалардың үйге қайтуы					

Ескерту: Циклограмманы мектепалды сыныптың тәрбиешісі құрастырады.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы 1-апта

Білім беру ұйымы:

Топ/сын

ып:Ерес

ек топ

Жоспардың құрылу кезеңі:(апта күндерін, айды, жыл) 04.09 – 08.09.2023

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды қабылдау: таңертеңгі сүзгі, балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау. Ойын орталықтарындағы балалардың еркін ойындары (сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кенес, әңгімелесу	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы, киінуі бойынша әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті(аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Ойын бұрышындағы ойындар, сурет салу, бояу кітаптары, үстел ойындары (жұмбақтар, домино), дизайн, кітаптарды қарау, табиғат бұрышындағы жұмыс(бөлме өсімдіктерге күтім жасау) Балалармен жеке жұмыс.				

	«Менің сүйікті ойыншықтарым» шығармашылық орталығы (мүсіндеу, жапсыру, сурет салу сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу) Міндеттері: үлгі және өз ойынан әртүрлі пішіндегі және көлемдегі таныс заттарды мүсіндеу, жапсыру, суретін салу дағдыларын қалыптастыру, бейнеленген заттары туралы әңгімелесу	«Күз жұмбақтары» Квест-ойыны (математика негіздері, сурет салу, сөйлеуді дамыту) Міндеттері: заттардың кеңістікте орналасуын анықтау, оларды санау және көлемі бойынша салыстыру, табиғат көрінісін бейнелеу	М. Төрежановтың «Адал дос» шығармасын оқып беру (көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту) Міндеттері: достыққа, адалдыққа тәрбиелеу. Сюжетті мұқият тындау, кейіпкерлердің іс-әрекеттері туралы әңгімелесу, сұрақтарға жауап беру дағдыларын қалыптастыру. Шығармашылық орталығы (жапсыру, сөйлеуді дамыту) Балаларға қайшымен жұмыс істеуде қауіпсіздік техникасын сақтауды үйрету, бүктеу сызықтары бойымен жолақты кесу.	Танымдық-зерттеу әрекеті «Тамшылар еліне саяхат» (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту) Міндеттері: Қарапайым тәжірибе арқылы судың қасиеттерімен таныстыру (сұйық, мөлдір, иіссіз, дәмсіз, ыдыстан төгілуі мүмкін). Судың адам өміріндегі маңызы туралы әңгімелесу.	Шығармашылық орталығы «Ойыншықтар қалашығы» - әртүрлі материалдардан заттарды құрастыру. Құрастырған композициялары туралы, ойыншықтарға ұқыпты қарау туралы әңгімелесу (сөйлеуді дамыту, құрастыру, қоршаған ортамен таныстыру)
Ертеңгілік жаттығу	№1 Таңғы жаттығу кешені				

Таңғы ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық шаралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сұрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз."көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; әдептілікті сақтау; Балалардың ұқыптылығын бағалау.				
Ұйымдастырылған іс әрекетке дайындық	Балалардың өз әсерлерімен бөлісуі, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылауы, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдауы, ережелер туралы келісу және т. б. Ұйымдастырылған іс әрекетке заттарды дайындауға көмектесу (бірлескен әрекет, кезекшілік)				
Мектепке дейінгі ұйымның кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-	1. Денешынықтыру	1.Қазақ тілі 2. Музыка	1.Денешынықтыру	1. Музыка	1.Денешынықтыру
	Ұйымдастырылған іс әрекеттер арасында сергіту сәттерін өткізу.				

әрекет					
Екінші таңғы ас	Екінші таңғы ас алдында гигиеналық шараларды орындау (өзіне-өзі қызмет көрсетудің мәдени-гигиеналық дағдылары, еңбек әрекеті (кезекшілік)). Балалардың назарын тағамға аудару, үстелге отырғанда балалардың дұрыс қалпын қадағалау, кеудені тік ұстап отыру (сөйлеуді дамыту, қимылды, коммуникативті әрекет).				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, спорттық - ойын жабдықтары мен спорттық жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы балалармен әңгімелесу. Балаларды реттілікпен киінуін (ауа-райына байланысты) бақылау (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Ауа-райы құбылыстарын және табиғи объектілерді бақылау (қоршаған ортамен танысу, танымдық және зерттеу қызметі), әңгімелесу (сөйлеуді дамыту), ересектердің көмегімен ұйымдастырылған спорттық, қозғалмалы және ұлттық ойындар (дене белсенділігі), еңбек қызметі.				
	Маусымдық өзгерістерді бақылау Міндеттері: күздегі өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және анықтау Қимылды ойын: «Үшінші артық» Міндеттері: ойын ережелерін сақтауға үйрету; ептілік пен жүгіру жылдамдығын дамыту Еңбек әрекеті: Балабақша учаскесін жапырақтардан тазарту	Ауа-райын бақылау Міндеттері: Өсімдіктер әліміндегі маусымдық өзгерістер туралы білімді бекіту. Қимылды ойындар «Жүгіру және секіру», Міндеттері: дербес қимыл белсенділігін дамыту, ұзындыққа секіруді жетілдіру. Жеке жұмыс Қозғалыстардың дамуы. Міндеттері: ұзын арқанмен секіруді жетілдіру (екі аяқпен тіке қырындап секіру). Сыртқы ойын материалмен еркін ойындар. Еңбек әрекеті Тұқым жинау. Міндеттері: гүлдердің тұқымын мұқият жинау және оларды дұрыс сақтауды үйрету	Қайың ағашын бақылау <i>Мақсаты:</i> - Күзгі қайың ағашын бақылау, оның басқа ағаштардан айырмашылығы мен ұқсастығын табу Зерттеу жұмысы: қайың ағашының жапырағы мен басқа ағаштардың жапырақтарын салыстыру, айырмашылықтарын табу. Еңбек: Гүлзарлардағы солған гүлдер дәнін жинау Мақсаты: үлкендерге көмектесу, келесі көктемге гүл дәндерін әзірлеу. Қимылды ойын: «Допты	Өрмекшіні бақылау <i>Мақсаты:</i>—өрмекшінің өмірі мен сыртқы бейнесінің ерекшеліктері туралы бақылау; қоршаған ортаға қызығушылықтарын арттыру. Зерттеу жұмысы: Өрмекші торын тауып, қарау. Қимылды ойындар «Тышқан мен мысық»,	Күн — жылу мен жарық көзі <i>Мақсаты:</i> -күннің жарық және жылу көзі екені туралы түсініктерін қалыптастыру; -ойлау, талқылау, дәлелдеу дағдыларын дамыту; -табиғатқа деген қамқорлық сезімге тәрбиелеу.

			ұста» <i>Мақсаты:</i> қағып алуға және келесі қатысушыға беруге үйрету.	Қимылды ойын: «Үнсіз өт» Мақсаты: Жәй, нық, денені түзу ұстап жүруге жаттықтыру Еңбек: «Бархыт» гүлдерін аударып, ыдысқы орналастыру Мақсаты: гүлдерге деген қамқорлыққа, әсемдікке тәрбиелеу.	Зерттеу жұмысы: екітасты алып, біреуінің бетін жауып, біреуін ашық қою. Біраз уақыттан соң оларды қарап айырмашылықтарынтабу. Қимылды ойын: «Өрт сөндірушілер» <i>Мақсаты: қабырғаға өрмелеуге жаттықтыру</i> Жаттығу ойындары: «Шеңберге түсір» <i>Мақсаты: нысанаға көздеуге жаттықтыру</i> Еңбек әрекеті: Алаңды тазалауға көмектесу. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу.
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, киімді шкафқа салу, қолды жуу				
	«Сөзді аяқта» сөздік ойындары	Көркем әдебиетті оқу	Ситуациялық әңгімелер, «Тышқандар», «Орамал тастамақ» баяу қимылды ойындар	Мнемокесте көмегімен өлеңдерді жаттау	Әлеуметтік-эмоционалды көңіл - күйді көтеретін ойындар

Түскі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау.				
Күндізгі ұйқы	Ұйықтау туралы әңгімелеу	Музыкотерапия	«Халық ертегілерін оқу»	Релаксация «Біздің аяқтарымыз демалады»	«Ұйқыдағы ару» ертегіні тындау (аудио диск)
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан ояту жаттығуы: Комплекс №1 «Орманға серуен» (1-2 апта)				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай,				

	Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау.				
Балалардың дербес іс-әрекеті	«Көкөніс дүкені» сюжетті рөлдік ойыны Міндеттері: балалардың сатушы мамандығына деген қызығушылығын ояту, қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау мәдениетін қалыптастыру, достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Күзгі тақырыптағы суреттерді қарау және музыка тыңдау Міндеттері: Балаларды музыка тыңдауға, суреттерді қарауға ынталандыру	Танымдық-зерттеу әрекеті «Ауа іздеу» Міндеттері: эксперимент барысында танымдық белсенділікті дамыту, ауа туралы білімді кеңейту, сөйлеуді белсендіру және балалардың сөздік қорын байыту. Балаларды таңдауы бойынша шығармашылық әрекет	«Ғажайып көкөністер» драмалық ойыны Міндеттері: балалардың көркем образдарда өзін-өзі көрсетуге ынталандыру, көркемдік мүмкіндіктерді дамыту, зейінді, есте сақтауды, ұсақ моториканы жетілдіру, балалардың көкөністер мен олардың пайдасы туралы білімдерін бекіту. Балаларды таңдауы бойынша шығармашылық әрекет	«Қуыршақтарға арналған балабақша» сюжетті рөлдік ойыны Міндеттері: ұжымда ойнай білуге тәрбиелеу, заттардың бөліктері мен бөлшектерінің атауларын, заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін зат есімдермен балалардың сөздік қорын байыту. Балаларды таңдауы бойынша шығармашылық әрекет	Балаларды таңдау бойынша шығармашылық іс-шаралар: сурет салу, мүсіндеу, күзгі жапырақтардың коллажы. Еңбек әрекеті «Жабық өсімдіктерді суару» Міндеттері: балалардың өсімдіктердің жарық пен ылғалға деген қажеттіліктері туралы білімдерін кеңейту, ылғал сүйгіш және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді және көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай тануға болатындығын үйрету. «Тыңда және орында» жадыны дамыту ойындары Міндеттері: балалардың есте сақтау қабілетін дамыту, қимылдарды бірдей ретпен көрсету.
Балалармен жеке жұмыс	Балалармен жеке жұмыс жеке карталарға сәйкес жүргізіледі: әңгіме, дидактикалық ойындар, сөйлеудің дыбыстық мәдениеті, байланыстырып сөйлеу, бейнелеу өнері арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту және т. б. (сөйлеуді дамыту, математика негіздері)				
	Заттардың қасиеттері мен сапасын білдіретін «сөздерді атаңыз» ойын жаттығуы	«Мен сияқты қайтала» ойын жаттығуы - балалардың белгілі бір дыбыстарды сөзбен дұрыс айтуын бекіту,	«Кілемді безендіру» ойын жаттығуы берілген белгілер бойынша заттарды топтастыру, заттардың санын анықтау қабілетін қалыптастыру.	«Фигуралардан жануарды жаса» ойын жаттығуы - әртүрлі жануарлардың (адамның) фигураларын дайындалған пішіндерден құрастыру	«Бір-көп» ойын жаттығуы ойыншықтардың атауларын жекеше және көпше түрде атау
Серуенге дайындық	Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу, топтық ережелерді сақтау, балалармен жеке әңгімелер жүргізу				

Серуен	Ауа-райы құбылыстарын және табиғи объектілерді бақылау (қоршаған ортамен танысу, танымдық және зерттеу әрекеті), әңгімелесу (сөйлеуді дамыту), ересектердің көмегімен ұйымдастырылған спорттық, қимылды және ұлттық ойындар (дене белсенділігі), еңбек әрекеті				
	«Бағбан және Гүлдер» аз қимылды ойыны	Аз қимылды ойын «Үкі»	Аз қимылды ойын «Сәлеметсіз бе!»	Қимылды ойын «Еңбекқор жүк көлігі»	Аз қимылды ойын «бұлт пен жел»
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешінуі, еркін ойын, іс-әрекет.				
Кешкі ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу) Гигиеналық процедуралар (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту және сүлгіні іліп қою, Сырттан келіп үнемі, Сабынмен қол жуамыз, Таза болды мұнтаздай, Тағамға қол созамыз (көркем сөзін қолдану) Тамақтану балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениетін тәрбиелеу бойынша жеке жұмыс; этикет ережелері; Балалардың ұқыптылығын бағалау.				
Балалардың дербес әрекеті	Балалардың қызығушылығы мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, тәрбиеші күні бойы ұйымдастырған түрлі балалар әрекеті (ойын, қозғалыс, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперименттік, еңбек, балалардың өзіндік қызметі, өзіне-өзі қызмет көрсету) түрінде іске асырылады.				
	Балалардың таңдау бойынша шығармашылық іс-шаралар: сурет салу, мүсіндеу, оригами, күзгі жапырақтардың коллажы.	Құрылыс және құрастыру ойындары «Лего», «Сызбалардан құрастыр»	Үстел үсті ойындары; «Домино», «Лото», «пазлдар» психикалық процестерін дамытуға бағытталған ойындар	«Көкөніс дүкені» ойындары	Еңбек әрекеті Жууға болатын ойыншықтарды жуу. Міндеттері: ойыншықтарды сабынды суда губкамен жуу, таза сумен шаю, шүберекпен сүрту қабілетін қалыптастыру
Балалардың үйіне қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгіме, баланы тәрбиелеу және дамыту бойынша ата-аналардың сұрақтарына жауап беру, кеңестер беру				

Тәрбие-білім беру үдерісінің циклограммасы

Білім беру ұйымының атауы:

Мектепалды «» сыныбы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 04.09-8.09 2023-2024 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 04.09	Сейсенбі 05.09	Сәрсенбі 06.09	Бейсенбі 07.09	Жұма 08.09
Балаларды қабылдау	Балаларды жақсы көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме, оны не қызықтырады, баланың жеке пікірін білдіруге қатысады.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен баланың денсаулығы, үй режимі, тәрбиелеу, дамыту және оның жетістіктері туралы әңгімелер, кеңестер.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	«Үш аю» магнитті театр «Текшелер» құрылыс ойын Шахматтар, бояулар.	Саусақ ойыны тақырыбы: «Достық», Пазлдар, бояулар.	«Аурухана» ойыны «Құрастыру» Ойыны Шахматтар, бояулар	«Зоопарк» үстел ойыны «Ұшады, ұшпайды» ойыны Домино, бояулар.	«Тапқырлар» ойыны «Шаштараз» ойыны Бояулар
Ертеңгілік жаттығу	№ 1 Таңғы жаттығу кешені				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық					
Кестеге сәйкес ұйымдастырылған іс-әрекет	1. Математика негіздері Міндеттері: жеке заттарды заттар тобынан бөліп алу, заттарды көлемі бойынша салыстыру	1. Сауат ашу негіздері Міндеттері: «Дыбыс» ұғымын қалыптастыру,	1. Математика негіздері Міндеттері: заттар тобының ортақ қасиетін табу, оларды	1. Математика негіздері Міндеттері: берілген заттарды түсі, көлемі, пішіні бойынша	1. Сауат ашу негіздері негіздері Міндеттері: "Дыбыс", "Сөз" туралы ұғымдарын қалыптастыру,

	2.Сөйлеуді дамыту сюжетті	айналадағы дыбыстарды тыңдау, естіген дұрыс жеткізу 2.Қоршаған ортамен танысу Міндеттері: туыстық қатынастар ұғымын		салыстыру Сөйлеуді дамыту Міндеттері: берілген сурет бойынша әңгіме құрастыру, берілген сөздегі дыбыстарды дұрыс атау	берілген сөздердегі дыбыстарды дұрыс айту 2. Көркем әдебиет Міндеттері: «Менің отбасым» берілген әңгіме мазмұнын жалғастыру, отбасы мүшелерін атау
--	------------------------------	--	--	---	---

	қайталау дағдысын қалыптастыру. 3. Қазақ тілі (педагог жоспары бойынша) 4. Дене шынықтыру (педагог жоспары бойынша)	қалыптастыру 3. Сурет салу Міндеттері: табиғаттағы заттарды суретіне қарап немесе ойдан салу, салынған суреті туралы әңгімелеу: гүлдер, көкөністер, жемістер, оларға сипаттама беру. 3.4. Музыка (педагог жоспары бойынша)	топтастыру 2. Көркем әдебиет Міндеттері: ертегі желісі бойынша сахналау, кейіпкерлердің бейнесін өз ойынан басқаша жеткізуге баулу 3. Сауат ашу негізі Міндеттері: Сөздегі дыбыстарды дұрыс айту, «а», «ә» дыбыстарына сөз құрау 4. Дене шынықтыру		3. Қоршаған ортамен танысу Міндеттері: «Менің ең жақын досым...» досы туралы өз ойларын айтқызу, досымен бірге қызықты ойын ойнату 5. Дене шынықтыру (педагог жоспары бойынша) 4.
Серуенге дайындық	Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу, ережелерді сақтау, балалармен жеке әңгімелер жүргізу				
Серуендеу	Ауа райы құбылыстарын және табиғи объектілерді	Ауа райы құбылыстарын және табиғи	Ауа райы құбылыстарын және табиғи	Ауа райы құбылыстарын және табиғи объектілерді	Ауа райы құбылыстарын және табиғи

	бақылау (№3 карточка) «Кім жылдам?» қимылды ойыны Еңбек әрекеті: ойын алаңын жинау	объектілерді бақылау (№4 карточка) «Жасырынбақ» қимылды ойыны Еңбек әрекеті: ойын алаңын жинау	объектілерді бақылау (№5 карточка) «Ақ серек көк серек» қимылды ойыны Еңбек әрекеті: гүл тұқымдарын жинау	бақылау (№6 карточка) «Асық» қимылды ойыны Еңбек әрекеті: жапырақтарды жинау	объектілерді бақылау (№7 карточка) «Кім жылдам?» қимылды ойыны Еңбек әрекеті: ойын алаңын жинау
Балалардың дербес әрекеті	Балалардың қызығушылығы мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып ұйымдастырылған әр түрлі балалар іс-әрекеті ойын түрінде жүзеге асырылады				
Балалармен жеке жұмыс	Балалармен жеке жұмыс: әңгіме, дидактикалық ойындар, бейнелеу әрекеті арқылы шығармашылық қабілеттерін дамыту және т. б.				
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың жетістіктері туралы әңгіме, баланың тәрбиесі мен дамуы туралы ата-аналардың сұрақтарына жауап беру, кеңестер беру.				

**20__ - 20__ оқу жылында бала
дамуының жеке даму картасы**

Баланың аты-жөні _____

Баланың туған жылы, күні _____

Мектепке дейінгі ұйым (балабақша/ мектепке дейінгі шағын орталық) /
Мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып _____

Мектепке дейінгі ұйымдағы топ _____

Құзыреттіліктер	Бастапқы бақылау нәтижесіндегі шаралар (дамытушы, түзету) (қазан - желтоқсан)	Аралық бақылау нәтижесіндегі шаралар (дамытушы, түзету) (ақпан - сәуір)	Қорытынды бақылау нәтижесіндегі шаралар (дамытушы, түзету) (маусым- шілде)	Қорытынды (Мектепке дейінгі тәрбие мен оқитудың үлгілік оқу бағдарламасында белгіленген күтілетін нәтижелерге сәйкес баланың даму деңгейі)
Физикалық қасиеттері				
Коммуникативтік дағдылар				
Танымдық және зияткерлік дағдылар				
Шығармашылық дағдылар, зерттеу іс-әрекеті				
Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды				

Ескерту: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын балалардың меңгеру нәтижесінің индикаторлары мен индикаторлардың түсініктемесі Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке және жас ерекшеліктерін ескере отырып, даму деңгейлерін бақылау бойынша әдістемелік ұсынымдарда берілген.

Алынған деректер негізінде Баланың жеке даму картасы толтырылады.

Баланың жеке дамыту картасын толтыру кезінде педагог кестеге дамытушы немесе түзету шараларын, қажет болған жағдайда бақылау нәтижелері бойынша іс-шаралардың екі түрін енгізеді.

Жеке картаны жас тобында жұмыс істейтін басқа педагогтермен (қазақтілінің мұғалімімен, дене шынықтыру (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) бірлесіп топ тәрбиешісі және мектепалды сыныптың тәрбиешісі дербес толтырады.